

Domoljub

V Ljubljani, 29. novembra 1939

Leto 52 • Štev. 48

Naš narodni praznik

S prav posebnimi občutki praznujemo letos praznik Zedinjenja treh svobodnih narodov Srbov, Hrvatov in Slovencev v narodno državo Jugoslavijo pod vodstvom vladarske rodbine Karadžorčevićev. Topovi govorijo svoje strašno besedo med najbolj kulturnimi narodi sveta in grozijo vse uničiti. V Jugoslaviji se pa veselimo miru in samo od daleč opazujemo strašne boje. Imamo le eno željo, da bi bilo nebo nam še za naprej naklonjeno in da bi bila nam prihranjena kruta preizkušnja vojske. Mladi smo in zato nujno potrebujemo miru, da se utrdimo na znotraj in zunaj.

Kakor iskreno gojimo željo, da bi ohranili mir, vendar smo pripravljeni braniti dragoceno pridobitev našega skupnega doma, ki je in ostane Jugoslavija. Predobro se zavedamo, da edino le v tej državi nam je zagotovljeno, da bomo mogli propevati in urediti naše hrepenenje po vsestranskem napredku. Edino v Jugoslaviji nam je zajamčen napredek na narodnem, kulturnem, političnem in gospodarskem polju. Zato hočemo vse storiti in žrtvovati, da ohranimo mir in da se izognemo strašni vojskini moriji. Veseli smo miru in hočemo še nadalje prositi Onega, ki vodi usode narodov, da nam ohrani mir.

Še en dogodek je, ki se je izvršil od zdajnjega narodnega praznika Zedinjenja in ki nas močno veseli in nam daje upanje, da se ne strašimo bodočnosti. To je toliko zaželen sporazum med Hrvati in Srbi. Končno je vendar zmagnala razsodnost med obema sprtima bratoma, da sta sedla za mizo in sklenila sporazum ter poravnala dolgoletni spor. In kdo se sporazuma bolj veseli, kakor ravno mi Slovenci! Dobro vemo, da je bila država s tem sporazumom na znotraj in zunaj okrepljena. Vemo, da bo Jugoslavija kes težkim nalogam, ki jo čakajo v teh žalostnih časih, ko se drugod preliva nedolžna človeška kri in uničujejo milijarde in milijarde premoženja. Uverjeni smo, da je država pod modrim vodstvom kneza namestnika Pavla na najboljši poti, da se še bolj utrdi in da bo uživala še večji ugled v svetu. Sporazum, ki je bil sklenjen med Srbi in Hrvati, je poročilo za nas Slovence, da bomo tudi mi prišli do tako zaželenih samouprave in urejevali svoj dom tako, kakor bo najbolj koristno in prav. To željo naj nam bo dovoljeno izraziti na naš narodni praznik. Potem bo Jugoslavija še lepša in še močnejša kakala trenutka, ko bo mladi kralj Peter II. vzel državno krmilo v roke in Jugoslavijo vodil tako, da bo nam vsem skupaj prijeten dom.

Izseljenska nedelja

Se nam odmeva v naši duši jok iz tisočev slovenskih hiš zadnjih trideset let, ko so se stotisoči najbolj zdravih in krepkih slovenskih fantov, mladih moč in žena poslavljali od doma in nam jih je požrla nenasitna tujina. Ni bilo slovenske kmetake in delavske hiše, iz katere bi se ta jok ne bil slišal, ko so se trgale najnežnejše vezi družinske ljubezni.

Odšli so s trdnimi sklepi, da se čimprej vrnejo. Tam na Brezjah, pred oltarjem Matere slovenskega naroda, so ji s solzami v očeh in s krvavim srcem obetali, da se čimprej vrnejo domov duhovno in telesno zdravi, taki, kakor odhajajo, tako slovenski in celi slovenski, kakor jih je rodila slovenska zemlja. Pa se je zgodilo drugače. Skoraj vsi so ostali tam in jih bo le malo nazaj.

Ali je danes ta jok že ponehal po naših hišah? Ne! Petnajst tisoč zopet najkrepkejših slovenskih sinov in hčera odhaja leto za letom za kruhom v Nemčijo na sezonsko letno

delo. Za narod nova bolečina, ki nas boli in skrbi.

Ker ne more lačni del našega naroda na tuje, beži na naš jug teskat kruha! Kako žalostne so zgodbe naših ljudi v Belgradu in po vsem jugu. Kolike bolečine, koliko trpljenja za našega človeka!

O hudo je biti reven narod, hudo, zelo hudo.

Bodoča nedelja je izseljenska nedelja. To ogromno rano na našem narodnem telesu naj nam odkrije! Obupni krik tisočev in tisočev naših trpinov, ubogih slovenskih vernih in zvestih duš z težke tujine naj prinese k nam v naše cerkve, v naše društvene dvorane, v naše družine, v naš narod, v naše duše. En milijon 300.000 nas je tu doma. En milijon dvesto tisoč ločenih od nas, vsi v težkem trpljenju, vsi v bedi, vsi v potrebi. Zlasti njih verska beda je nepopisna. Nad 50 odstotkov vseh je versko že poginilo, ker nismo poskrbeli zanje. Zato je ta naš slovenski iz-

seljenski misijon prvi, najvažnejši misijon, za katerega smo v prvi vrsti dolžni v vesti pred Bogom vršiti. Na izseljensko nedeljo vse to kriči v naše duše! Bomo li preslišali ta klic svoje lastne krvi? Ali ne pomenja izguba te naše polovice naroda, naš lastni narodni pogin? Smo potem še narod? K večjemu morda narodič, narod gotovo ne.

Zato v nedeljo: 1. Naj ne bo slovenske cerkve, kjer bi se o tem velikem misijonskem in narodnem delu ne govorilo, zanj ne molilo, zanj ne sprejemalo sv. sakramentov. 2. Povsod naj se zbirajo mili darovi, da se pokrepi naša največja misijonska organizacija Družba sv. Rafaela, pa tudi najvažnejša organizacija Izseljenska zbornica. Zbirajo naj se člani za obe. V kateri hiši imajo svojega na tujem, ali ni vredna njegova oskrba in zaščita vsaj 10 din članarine? Društva krajev, kjer imajo svoje farane na tujem, morajo postati člani Izseljenske zbornice! 3. V vseh dvoranah naj

(Nadaljevanje na prihodnji strani splošni)

Zahteve Kmetijske zbornice

V soboto 25. novembra se je začelo V. zasedanje Kmetijske zbornice za Slovenijo. Sprejete so bile naslednje zahteve:

Za preprečitev povodnji

Slovenija utrpí letno težke milijone zaradi katastrofalnih povodnji, ki se v večjem ali manjšem obsegu ponavljajo vsako leto. Tako je po pribavljenih cenitvah povzročila povodenj v letošnji spomladi okrog 35 milijonov din škode.

Da se proučijo vzroki teh poplav ter se izdela splošen načrt ureditvenih del v Sloveniji za bodoče, je Kmetijska zbornica priredila v okviru rednega zasedanja zborničnega sveta posebno zborovanje.

Zborovanje ugotavlja in predlaga:

1. Javna dela se preveč drobijo. Število del naj se omeji in naj se po možnosti manjše število del podpre z večjim zneskom, da bo možno pričeta dela v krajšem času dokončavati. Kljub temu pa je zborovanje mnenja da naj se po možnosti v vsakem, zlasti v revnejših okrajih izvaja vsaj eno ali drugo javno delo.

2. Kot zastopnica kmetijstva predlaga Kmetijska zbornica, da se iz sklada za javna dela daje večji odstotek kreditov za regulacijska in melioracijska dela. Zeleti bi bilo zato, da kmečke občine posvečajo večjo pažnjo regulacijskim in melioracijskim delom in ne zanemarijajo teh na korist cestnih in drugih javnih del.

3. Za vsak okraj naj pristojni odseki sestavijo gospodarske načrte po važnosti in za poredju posameznih regulacijskih in melioracijskih del, ki naj se potem tudi upoštevajo. Da se bodo ti posamezni načrti mogli izvajati po najbolj koristni medsebojni skladnosti, naj kraljevska banska uprava skliče posebno medodsekovno odnosno medoddelkovno konferenco, ki bo te načrte spravila v sklad ter (morda vsako leto) razvrstila javna dela po okrajih pod strokovno tehničnim in pa socialno gospodarskim vidikom.

4. Kraljevi upravi se priporoča, da prav posebno pozornost obrača hudourniškim delom. Če se že ostala javna dela ne morejo izvajati v tistem obsegu in s tisto hitrostjo, kakor bi bilo nujno zeleti, ker ni mogoče najti zanje zadostnih sredstev, naj se vsaj izvajajo v večjem obsegu hudourniška dela, ker se z njimi ustvarjajo predpogoji za uspešno in koristno izvajanje drugih del in ker je mogoče v hudourniški stroki tudi z malimi znes-

se govori o tem velikem narodnem vprašanju. 4. V vseh družinah naj se spominjajo svojih na tujem, naj jim za božič pišejo gotovo in tako obnove z njimi vezi družinske ljubezni. 5. »Izseljenski Vestnik« je vez med tujino in domovino. Naročimo ga vsi!

Vsak narod ima tako usodo, kakršno si sam z žrtvami, z detom in trpljenjem ustvari. Izseljensko delo je del tega dela.

Vsaka doba nalaga narodu posebne naloge, če jih reši, reši sebe. Največja naloga naše dobe za naš narod je: reševanje naše krvi na tujem.

Zato: prihodnja izseljenska nedelja bo pokazala, ali je v nas še kaj močne volje do življenja, do obstoja. Narod, pokaži sel

ki graditi naprave velike koristnosti in trajne vrednosti.

5. Nepravilno grajeni jezovi, ki jih je kakih 3000 v vsej banovini, v veliki meri pospešujejo in povzročajo povodnji. Število poplav, njih obseg in njihova škodljivost bi bila neprimerno manjša, če bi bili jezovi pravilno grajeni in pravilno vzdrževani. Nujno bi bilo zato potrebno, da se jezovi tako preurede, da bodo mogli odvajati brez škode vsako vodo ki jo je pričakovati v dotičnem vodotoku kjer stoje. Dočim pa zakon o izkoriščanju vodnih sil omogoča potrebne izpopolnitve in preureditve vodnih naprav, ki so bile odobrene po tem zakonu, ne nudi pravne podlage v ta namen pri napravah, ki so bile odobrene pred uveljavljenjem tega zakona. Zato se bankski upravi priporoča, da deluje na to, da se zakon o izkoriščanju vodnih sil v tem smislu primerno spremeni. Spremeniti bi bilo zlasti § 72 tega zakona.

6. Banska uprava naj pospeši izvedbo ureditve tistih potokov, za katere so ustanovljene vodne zadruge, da bo mogoče v dogledni dobi preiti k osušitvi zamočvirjenih zemljišč. Kraljevska banska uprava se naproša, da zagotovi letno čim višje zneske tudi za osušitev zamočvirjenih zemljišč samo in za zavarovanje plazov.

Izboljšanje

7. Za izboljšanje kraških polj naj se podeljujejo večji krediti.

8. V svrhu proučitve talnih razmer ter pospešitve osuševanja Ljubljanskega barja naj se skliče skupen posvet prizadetih in strokovnjakov. Ureditev Ljubljanskega barja prevzame država na svoj preračun.

9. Zborovanje je mnenja, da se naj iz javnih kreditov gradijo le trajna dela pod oblastvenim strokovnim nadzorom, omejijo pa naj se podpore samo za začasna dela.

10. Opaža se, da krajevni činitelji javnih podpor, ki se po večjih vremenskih nezgodah podeljujejo, ne razdeljujejo vedno dovolj razumno, upoštevajoč edino socialno gospodarsko plat.

Za preprečitev povodnji potrebujemo 217 milijonov

11. Zborovanje smatra, da bi za redno in uspešno delo na regulacijah in melioracijah za bodoče desetletje bila potrebna najmanj vsota 217 milijonov, odnosno letno 21,700.000 (od tega 56 milijonov za zgradbo hudournikov, 161 milijonov za druga vodna dela: regulacije, melioracije, vodovode). Zbornični svet prosi kraljevsko banksko upravo in kraljevsko vladu, da se za ta najnujnejša dela zagotovijo letno potrebna denarna sredstva.

12. Da ne bodo izvršene vodne zgradbe prepuščene propadanju ter se zagotovi njih potrebno vzdrževanje, naj se v dotičnih krajih ustanovijo krajevne vodne zadruge.

13. Ohraniti in zaščititi gozdov naj se posebej posebna pozornost. V ta namen naj se povečajo posebni zneski za povečanje gozdarskega osebja pri občinskih upravnih oblastvih ter vsote za pospeševanje gozdarstva.

14. Ker ljudje z nepravilnim in slabim gospodarjenjem v gozdovih in ob vodotokih mnogokrat v veliki meri sami pospešujejo po-

Veramon - ovitek

z 2 tabletama
Ta zavojček zmore odslej vsakdo. Prosimo napravite polkus in prepričali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON

Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami
Ovitek z 2 tabletama

Reg. po min. soo. pol. in nar. str. št. br. 1543, št. 7, B.

plave, naj oblasti vzporedno s potrebnim ukom skrbijo, da se zadostno izvajajo določila gozdnega in vodnega zakona ter zakona o izkoriščanju vodnih sil, v kolikor se nanašajo na izkoriščanje gozdov in gospodarstva s temi ter na gradbo in vzdrževanje vodnih strug in zgradb v njih. Dalje naj strožje izvajajo predpise o plavljenju lesa, predpise o preprečevanju poplav, predpise o gospodarstvu z gozdovi v hudourniških območjih ter določila naredbe o izkoriščanju rušev.

Zaščita kmečke posesti

1. Zemlja mora biti tistega, ki jo obdelava. Zato naj se popolnoma prepreči prebijanje kmetijske zemlje v nekmetske roke. Osvoji naj se predlog, ki ga je stavila oblastem Kmetijska zbornica, da mora za vsak prenos zemljišča potom prodaje dati odobrenje posebna komisija, v kateri mora biti kmetski stan dovoljno zastopan in ki ne sme dati odobrenja prenosa v nekmetske roke brez posebnih tehtnih razlogov.

2. Kmetijski stan kot proizvajalec najvažnejših življenjskih potrebščin in kot studenec življenjske sile države in naroda mora biti zaščiten na svoji zemlji v taki meri in obsegu, da ostane življenja sposoben in zato mora biti cilj vse gospodarske finančne politike, da se ustalijo taki gospodarski pogoji, da se bo moglo kmetsko gospodarstvo, brez nevarnosti drobljenja posesti, v polni meri razvijati in gospodarsko krepiti. Pri tem je treba predvsem spraviti v sklad cene kmetijskih pridelkov z onimi, ki jih kmet kupuje. Da bo mogoče preveč prebivalstva, ki ne more ostati na domači grudi, najti zaposlitve v industriji in obrti, je treba tudi te gospodarske panoge v največji meri pospeševati.

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

KAJ JE NOVEGA

DOMAČE NOVICE

d Ali bodo delavske ustanove skupne?
 »Hrvatski Dnevnik« poroča: »Ob prenašanju poslov ministarstva za socialno politiko na bansko oblast se postavlja tudi vprašanje medsebojnih odnosov ustanov delavskega skrbstva v posameznih banovinah. Zastopnik glavnega tajništva Delavskih zbornic je skušal vplivati na zastopnike hrvatskega delavskega gibanja, naj bi te ustanove ostale skupne. Splitska Delavska zbornica je ta predlog odločno odbila. In tudi Delavska zbornica v Zagrebu stoji na načelu samostojnosti delavskih ustanov, ki morajo na področju banovine Hrvatske priti pod nadzorstvo hrvatskega bana.«

Dr. Fr. Debevec

špecialist za pljučne bolezni
 se je preselil na Tyrševo c. 5/II. (Slavija)

d Cena žaganim in cepljenim drvam v Ljubljani je narasla na 185 din kub. meter.

d Skoraj 97.000 din za reveže je dal vse-svetki poziv mestne občine ljubljanske.

d Za nov lovski zakon se poteguje Gospodarska sloga. Njeni lovski odbori so imeli že več sej, na katerih so razpravljali o tem vprašanju in sklenili predlagati banski oblasti, da izda za banovino Hrvatsko nov lovski zakon, ki mora biti tak, da ne bo ustrezal samo bogatim ljudem, temveč tudi kmetom. Tudi kmet naj ima pravico do lova in naj uživa koristi, ki jih lov donaja. Obenem predlagajo, naj banska uprava razpusti vsa dosedanja lovska društva.

d Pravilni sejnski zaznamki so velike važnosti tako za prodajalca kot za kupca. Dobite jih v »Družinski Pratik«, ki jih vsako leto naznanjajo in popravljajo naša županstva po naši banovini. V svojem interesu zahtevajo torej poljedelci in obrtniki povsod le »Družinsko Pratik«. Stane le 5 din, in so že njene krasne slike vredne tega izdatka.

d Banovina Hrvatska je bila izdala pred mesecem posebno uredbo, s katero je nanovo uredila zaščito kmetijskih posestev. Z uredbo je skušala omejiti propadanje kmetijskih posestev zaradi dolgov. Uredba je bila pri kmetih deležna seveda velikega odobravanja, pač pa so se proti njej začeli oglašati gospo-

» Zbornica se zaveda, da je za pravilno rešitev vseh teh vprašanj potrebna njih podrobna proučitev in predhodna rešitev kmetijskega starostnega zavarovanja za onemoglost in bolezen, sprememba dednega prava, zakona o advokatih in notarjih itd.

3. Za delno zaščito po zgledu hrvatske uredbe in srbskega § 471 se Zbornica po skrbnem preučevanju vseh razlogov, ki govorijo za in proti, ni mogla odločiti, zavedajoč se, da bi s tem v dosedanem položaju malemu kmetu ne bilo ugodno, ampak bi mu bila odvzeta zadnja možnost kredita.

Odklanjajoč tako delno zaščito pa smatra Kmetijska zbornica, da je nujno potrebno, da merodajni činitelji mislijo na zaščito, da ne bi bil kmet zapostavljen za drugimi stano-

darski krogi, ki so seveda z uredbo mnogo izgubili. Zagrebška odvetniška zbornica je izdala posebno spomenico, s katero zahteva spremembo uredbe, češ da bremena niso bila pravično razdeljena in da je uredba vse upnike postavila v eno vrsto. Tako se je dogodilo, da je prišlo mnogo upnikov, ki so imeli denar naložen pri kmetih, ob svoje premoženje in s tem na rob propada, čeprav je uredba velela, da je treba zaščititi socialno šibkejšo sloje. Odvetniki so mnenja, da bo uredba prinesla kmetom poleg dobrot tudi veliko zla in krivic.

d Cene pšenici in koruzi so se začele zniževati. Z znižanjem pri trgovcih pa najbrž ne pojde tako hitro kot je šlo v zvišanjem!

d Prometu se izročili te dni mednarodno avtomobilsko cesto Belgrad-Subotica.

d Hrvatski zasebni nameštenci zahtevajo 13. plačo, če ne, bodo stavkali.

d Sladkorna letina v naši državi bo dala okoli 11.000 vagonov sladkorja. To je nekako 2000 vagonov več kakor znaša naša potrošnja.

d Nad 180 milijonov dinarjev dolga ima mesto Zagreb. Skupno mestno premoženje Zagreba pa znaša, izvzemši mestna podjetja, skoro pol milijarde dinarjev. Na vsakega prebivalca mesta Zagreba pride od skupnega mestnega dolga po 752.50 din, od mestnega letnega preračuna pa odpade na vsakega prebivalca po 628.22 din.

d Ivoz svinj v Švico je pred kratkim prenehal. Sedaj pa se je posrečilo Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, da je nastala nesoglasja glede izvoza naših svinj v Švico

odpravil. Po novem sporazumu bomo izvažali v Švico bele svinje v teži od 90—110 kg. Izvoz svinj se bo sedaj nadaljeval brez težav, d Moške in fantovske površnike, suknje, damske plašče, otroške in dekliske plašče za zimo dobite domače delo najceneje pri Gorjčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

d Ogromno svinjo so zaklali. Ruma v Sremu je imela te dni svojevrstno zanimivo vest. Ondotni klepar Alojz Heršič je doma zredil svinjo, ki je tehtala nič manj kakor 500 kg. To je celo za Srem, kjer po 300 kg težke svinje niso nič redke, nekaj nenavadnega. Oni petek je Heršič svinjo zaklal. Težko pa je našel klavca. Nobeden od osmih rumskih mesarjev ni hotel priti klat ogromne svinje. Posel je slednjč prevzel neki »čevap« džijac, kateremu pa je moralo pomagati osem ljudi, da so svinjo ukrotili. Dobre pol ure so se mučili z njo, preden so jo spravili na tla, nakar je klavec z velikanskim nožem opravil svoj posel. Heršič je dobil od svinje 160 kg klobas, njena koža pa je napeta merila 5 kvadratnih metrov.

d Pri zaprtju ali pri motajah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Frans-Josefa« vode.

d Po 25 letih se je vrnil iz ruskega ujetništva. Te dni se je nepričakovano vrnil v Sarajevo po 25 letih ruskega ujetništva Vaso Šimunovič, o katerem so bili prepričani, da je leta 1914 padel na ruskem bojišču. Šimunovič se je leta 1913 oženil in po 18 mesecih zakona odšel na vojno, pustivši doma ženo in sinka Branka. Ko so avstrijske oblasti sporočile, da ga pogrešajo, se je splošno mislilo, da je umrl. Pretekli ponedeljek je njegov sin Branko, občinski tajnik v Kočevju, slavil krstno slavo. Okrog pol dne je prišel v gostilno Smilje Stanišič starejši človek, precej slabo oblečen, in je vprašal, če je ona Smilja.

Trgovci opravičujejo draginjo

Iz »Trg. lista« naj, ne da bi se povsem z izvajanja strinjali — edino v vednost čitateljem ponatisnemo sledeče:

Dejstvo je, da se pri nas pospešuje dvig cen za vse kmetijske proizvode. Jasno je, če se podraži žito, koruza, jajca, krompir in vsa živila, da je s tem postalo življenje dražje in da morajo zato tudi industrijska podjetja zvišati mezde. To se je v Sloveniji tudi zgodilo. Industrijski izdelki pa se potem morajo nujno tudi podražiti. Dejstvo je nadalje, da se je obtok bankovcev povečal od 6 na 9 milijard.

vi, ki že imajo zaščito svojega za življenje nujno potrebnega dohodka in da bo rešen ves sklop vprašanj, ki so s tem v zvezi ter da pridemo čimprej do zakona o stalnih kmetijskih domovih.

Za boljše kmetijsko prosveto

Kmetijska zbornica uvideva nujno potrebo razširjenja in poglobitve kmetijske prosvete med slovenskim ljudstvom ter zahteva smotrenejši pouk kmetijstva. Prosvetno ministrstvo naj to zamisel izpelje v soglasju s Kmetijsko zbornico. Kmetijska zbornica ponovno poudarja, da je državna nižja gozdarška šola v Mariboru nujno potrebna, in zahteva, da se zopet otvori dvoletna šola in da se ta zavod izpopolni v vseh smereh.

Če je več denarja v prometu, se spremeni tudi cena predmetov. Dejstvo je tudi to, da so bile zaloge surovin in blaga pred izbruhom vojske pri nas premajhne, ne pa prave-like. Nadzorstvo nad uvozom je k temu mnogo pripomoglo, a mnogo smo bili tudi sami krivi, kakor kaže pomanjkanje sladkorja pred začetkom sladkorne dobe. Če pa so zaloge majhne ali celo premajhne, ni sile na svetu in ne paragrafa, ki bi zadržal dvig cen.

K vsem tem dejstvom pa je še treba prišteti zaradi vojske povsod povečano povpraševanje po blagu, podražitev prevoznih stroškov in tudi večji pohlep onih največjih dobaviteljev, ki pa niso v Sloveniji, in dobi se jasna slika, da so se morale cene dvigniti. To je prav tako, kakor je bilo za časa svetovne vojske. Tudi takrat je kar deževalo odredb proti dvigu cen, kljub temu pa se je podražil slab šifon od 40—50 vinarjev na 20 kron. Življenje je pač močnejše od vseh paragrafov.

Če se zato hoče draginja res zatrei, se mora upoštevati tudi naslednje pravilo, ki mora biti za slehernega trgovca odločilno. Če proda trgovec zabož kakšnega predmeta, mora znašati njegov izkupiček vsaj toliko, da more kupiti nov zabož istega blaga. Če tako ne dela, potem bo njegova zaloga vedno manjša in namesto celega zaboža bo mogel prihodnjč kupiti le pol zaboža, nato pa komaj četrtno. Trgovec, ki tako postopa, uniči svojo trgovino.

Advent

Advent! Čas priprave za duhovno prerojenje; da se pripravimo na prihod Odrašenikov v naše duše. Čas, da znova slovesno in javno izpovemo, da mora priti in vladati svetu Odrašenik, da vpostavi na zemlji zopet mir in pravičnost. On, ki je Luč od Luči naj prižge svetu luč, ki bo svetila v temi današnjih dni.

Saj je danes vse na okrog sama tema, sama slika in beda. Saj bi radi vsi klonili v obupu in nas morijo črna dejstva vsakdanjega življenja. Tehnika napreduje, kultura pada. Sami novi izumi preganjanjo drug drugega, ljudje pa nimajo kruha. Zabavalista se polnijo in požirajo težko prisluženi denar, cerkve pa se praznijo, ker ljudem ni več za uteho duha. Vse drvi za denarjem, duhovne vrednote pa se mečejo na cesto. Telesna kultura napreduje, nega duha trpi škodo. To je duhovna slika, ki je dala pečat naši dobi in našemu rodu.

Mesija, Odrašenik naj pride! Oznanjevalec boljših časov, ki bo razgalil to temo in ustvaril pogoje za svetlejšo rast človeštva.

Pa saj je že med nami. Med nami živi s svojo zapovedjo v ljubezni in pravici. Samo očistiti je treba duhovne oči, da ga bodo videli, duhovna ušesa, da ga bodo slišale, srce, da bo do njega mogel glas njegove ljubezni.

Ko je pritrdila, je dejal: »Sestra, jaz sem tvoj brat Vaso.« Prvi hip tega ni verjela, po daljšem izpraševanju pa se je prepričala, da je to res njen brat. Takoj nato sta brat in sestra šla v hišo bratove žene in sina Branka. V družini je seveda zavladalo veliko veselje, ker so bili vsi prepričani, da je Vaso že davno mrtev.

d Prvi del novega notranjega posojila za javna dela in državno brambo bo v kratkem razpisala vlada. Uredba, s katero je bilo dovoljeno razpisati novo posojilo, je bila izglasovana že lani in sicer za dobo šest let. Šele sedaj pa bo prišlo do razpisa, ker so razmere na denarnem tržišču za to ugodne. Zaradi vojnih zapletov v Evropi je nastal povsod zastoj in denarni zavodi ne morejo donosno naložiti svojega denarja v gospodarstvo. Te dni je bil v finančnem ministristvu sestanek zastopnikov denarnih zavodov in so bili vzeti v pretres tudi vsi načini, kako naj se posojilo izvede. Novo posojilo bo del 4 milijardnega posojila za javna dela in državno obrambo.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušenim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Joselovcem grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in črevih, pa pijejo »Franz-Joselovce vodo so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom. Ori. rev. B. br. 2871/32.

d Novo sedebno pristanišče v Novem Sadu. Prometni minister inž. Beslič je podpisal odlok, da se v Novem Sadu zgradi novo moderno pristanišče, ki bo veljalo okrog 10 milijonov dinarjev.

d Belgrajske dame bi radi volile. Vprašanje novega volivnega zakona je močno vznemirilo tudi ženske kroge, ki se vedno bolj zavzemajo za to, da bi tudi ženske dobile volivno pravico. Po vsej državi je bilo že več

tovrstnih shodov. V Belgradu je bil tak shod oni večer v dvorani Inženirskega doma. Navzočih je bilo nad 2000 žensk. Govornice so zahtevale žensko volivno pravico.

d V Podgorici v Črni gori je umrl bivši predsednik črnogorske vlade Marko Radulič.

d Dve rudarski šoli namerava ustanoviti banovina Hrvatska. V eno šolo bi hodili delavci, da se izobrazijo za poslovodje. Ta šola bi bila v Varaždinu. Namen druge šole bi bil, da izobrazijo kvalificirano uradništvo za rudarsko stroko. Ta šola bi bila povalna in bi začela s svojim delom v Zagrebu. V Evropi je samo ena taka šola in sicer v Hanovru v Nemčiji.

d Že za 5 dinarjev si morete zagotoviti pravico pri tekmi za lepa knjižna darila v znesku do 100 din, ako kupite v knjigarni ali pri svojem trgovcu novo »Družinsko Pratikoc«. Same slike so že vredne tega denarja neglede na izredno bogato vsebino novega letnika. Podrobna pojasnila dobite v nagradnem razpisu, ki ga objavlja naša pratika.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Na sestanku muslimanskih prvakov v Sarajevu so sklenili, da ustanove odbor avtonomistične stranke, ki bo izdajal tudi svoje glasilo »Bosna«.

p Hrvatski frankovski študenti so priredili v Zagrebu velike demonstracije, nato pa demolirali po mestu več trgovin. Tako so popolnoma oplenili trgovino z orožjem Kočonda v Gunduličevi ulici. Tudi velika okna v kavarni Korzo so razbili. Policija je šele po dveh urah vzpostavila red. Policija je aretirala okoli 30 demonstrantov, med katerimi je bilo mnogo sumljivih tipov. Po demonstracijah so nekateri prodajali revolverje tudi po 20 din. — Studenti so bili obsojeni na večletni izgon iz Zagreba.

p Glavni odbor radikalne stranke je predložil oblasti nova pravila, ki med drugim priznavajo načelo o treh narodih.

p Dr. Maček je 23. novembra obiskal v belgrajskem senatu dr. Korošca in se z njim pogovarjal nad eno uro.

p Liberalci bodo plačali 50.000 din. Za časa režima Jugoslovanske radikalne kmetijske demokracije, katere naslednica je današnja JNS, je bilo pošno strankarskih zborovanj.

Zahvala.

Podpisana Ban Marija, Vel. Brusnice št. 24 upravi »Domoljubac naitopleje zahvalujem za požarno podporo v znesku

1000.— dinarjev.

V noči od 24. do 25. X. 1939 me je doletela grozna nesreča, ko mi je pogorela hiša s svinjami in poleg tega tudi vse pohištvo s zalogo živeta.

Uprava »Domoljuba mi je takoj priskočila na pomoč s požarno podporo za kar ji bom v značajvale, ostala do smrti zvesta naročnica »Domoljuba. Priporočala bom »Domoljubc povsod in ob vsaki priliki, ker v slučaju požara on prvi priskoči na pomoč. To je v resnici pravi prijatelj v nesreči.

Brusnice, dne 20. novembra 1939.

Ban Marija.

Tako je bilo tudi veliko zborovanje v Sarajevu, na katero je stranka s posebnimi vlaki brezplačno vozila ljudi in ostala dolžna 50 tisoč dinarjev za prevoz državnim železnicam. Ker JNS ni hotela plačati, jo je država tožila po sodišču. Okrožno sodišče v Belgradu je državi tožbo odbilo, apelacijsko sodišče v Belgradu pa je razpravljalo o tem sporu ter obsodilo JNS za dolžnih 50.000 din s 6% obrestmi od 23. maja 1932 dalje. V motivaciji obsodbe je apelacija ugotovila, da je JNS bivša Jugoslovanska radikalna kmetijska demokracija. Obsodbo je potrdilo kot pravilno tudi kasacijsko sodišče v Belgradu. Zahtevo JNS po reviziji procesa je kasacijsko sodišče odbilo kot neutemeljeno.

VINA za vse priložnosti naročite pri Centralni vinarni v Ljubljani.

p Na povabilo predsednika vlade je prišel dr. Maček v Niš, kjer je bil zelo prisrčno sprejet. Dr. Maček se je za pozdrave zahvalil v krajšem govoru, v katerem je dejal, da ima sporazum ta namen, da se spravijo v sklad hrvatski in srbski interesi in s tem okrepi skupna država Jugoslavija!

p Našim za mejo kaj takega še na misel ne pride. Vodja slavonskih Nemcev je bil v Zagrebu pri dr. Mačku ter skušal doseči, da bi bil na listi HSS za hrvatski sabor tudi en Nemeč.

Brezmesni dan

O tej zadevi se zadnje dni precej piše in še več govori in zabavlja po gostilnah in drugod. Če bi bil pri nas, ki smo daleč od vojske vsaj tak red, kot je v nekaterih sosednjih državah, bi bile že same govorice o brezmesnem dnevu in črnem kruhu nemogoče. O brezmesnem dnevu piše glasilo slovenskih trgovcev to-le:

Kakor da bi zopet zašli v ono nesrečno dobo nesposobnih poskusov, takšni predlogi in takšne vesti se širijo v naši javnosti. Tako je neki veleum odkril rešilno misel, da bi še mi uvedli brezmesne dneve, ker bi potem mogli izvažati več živine. Po tej miselnosti bi bilo res najbolje, da bi sploh nehali jesti in piti, ker bi potem mogli še znatno več izvoziti vseh mogočih pridelkov. Takšne neresnosti si upajo pri nas ljudje predlagati in takšne zmedene vesti se potem širijo še naprej po radia.

Pri nas, kjer imamo hvala Bogu zadosti živine, da je niti ne moremo izvoziti v tej meri, kakor bi želeli, naj uvajamo brezmesne dni! Menda zato, da bi imeli potem še več odvišne živine! Na drugi strani pa še manj surovih kož, ki jih potrebuje naša industrija. In da bi bili udarjeni še soužitniki, naj bi ti namesto mesa, ki nekaj zaleže, uživali jedi, ki manj zaležejo, a več veljajo. Kajti tudi to je res, da je mesna hrana vedno še najcenejša!

Ne bomo pa tu niti omenjali, kako bi vplivala uvedba brezmesnih dni na razpoloženje ljudi! Če že ne iz drugih razlogov, pa vsaj zaradi tega upamo, da se misel brezmesnih dni pri nas ne bo uresničila. Prav iskreno bi želeli, da se s takšnimi in podobnimi poskusi, kakor je predlog o uvedbi brezmesnih dni, ne bi dovoljevalo.

„Zveza delovnega ljudstva“

V začetku novembra so začeli po Slovenskem z letaki krošnjariiti svojo kramo komunistični agentje, ki so si nalepili naslov, ki na zunaj ni komunističen. Imenovali so svojo stranko, ki so jo ustanovili po nalogu Kominterne iz Moskve, »Zvezo delovnega ljudstva Slovenije«. Izdali so oklic, ki ga kot svoj program razširjajo po Sloveniji ter v njem obljublajo nebesa na zemlji vsem, ki bi bili tako trapasti, da bi jim verjeli. Kmetom obljubljajo dolgovo prosto zemljo, delavcem imenitne plače, ženskam pa vso zaščito in varstvo. Ko bi to bilo količkaj res, ko bi komunisti res to le malce hoteli, bi bili to v Rusiji, kjer imajo za seboj vso moč, že davno izvedli. Tako pa vidimo, da so v Rusiji uničili prav vse kmete. Tam ni več svobodnih kmetov, temveč so vsi le navadni kmetaki delavci, ki pa delajo kakor črna živina na nekaj svojem posestvu. Kdor ne pridelava toliko, kolikor je ukazano ter državi ne odda tistega deleža, ki ga je država na pomlad velela pridelati, je ali ustreljen ali pa preganjan na prisilno delo z vso svojo družino ter se nikdar več ne vrne domov. Delavci imajo v Rusiji mnogo manjše plače kakor v drugih državah, celo nižje, kakor pri nas, kjer so

res mnogo prenižke. Slovenski komunisti oznanjajo, da bo vsak lahko po mili volji štrajkal, če bodo oni zmagali. V Sovjetiji pa je narobe res, da je vsakdo ustreljen kot sovražnik države, kdor bi se predrznil na stavko le misliti. Ženskam tudi obljublajo deveta nebesa na svojem papirju. V Sovjetiji je ženska res enakopravna, toda ta enakopravnost je taka, da mora ženska tam delati prav tako težka dela kakor moški. Tista hvalisana »enakopravnost« ženske z moškimi se tiče le nebrzdanega spolnega življenja, ko on in ona lahko skleneta zakon, kakor se jima zdi, potem pa zapusti on njo ali ona njega. V tem sta res oba enakopravna. Najhujša nesreča pa zadeva v takih razmerah uboge otroke, ki ostajajo dostikrat brez staršev. To je tisti »raj«, ki je za delavskega človeka in delavskega žensko v resnici pravi pekel. S takim besedičenjem komunisti našega človeka pač ne bodo premamili. Res je pri nas v marsičem treba temeljite spremembe, toda komunistični nauk bi prinesel tako spremembo, da bi se stanje našega ljudstva stokrat pogoršalo. Kjer ni vere, tam ni vesti. Kjer pa ni vesti in vere, tam ne more biti sreče.

d) Za žastna člana občine Nove cerkve pri Celju sta bila izvoljena senatorja Smodej in Mihelčič.

d) Plače je zvišala svojim nameščencem celjska mestna občina. S 1. decembrom 1939 se zviša najnižja mezza delavcem, zaposlenim pri pomožni akciji, od 2,75 na 3 din in prizna do preklica izredna doklada: vsem delavcem se zviša urna mezza za 50 par; vsem pogodbenim in pragmatično nastavljenim uslužbencem ter dnevničarjem in upokojenecem se zvišajo celotni prejemki v gotovini in naturi oz. pokojnine do 1000 din za 15%, od 1000 do 2000 din za 10% in od 2000—3000 din za 5%. Povišanje izredne draginske doklade bo obremenilo mestne finance letno za okrog 360.000 din. Pri delavcih bo znašala ta izredna družinska doklada in sicer pri delavcih z višjo urno mezza okrog 10, pri delavcih z nižjo in manjšo mezza pa 25 odstotkov. Tako bo delavec, ki zasluži 600 din, prejemal sedaj 750 din, socialni poročevalec je obenem poročal o podpori najbednejšim družinam. Tovarnar Vesten Avgust je ob priliki poroke daroval za celjske reveže 200.000 din z izrecno željo, da se ta denar razdeli najbednejšim družinam z večjim številom otrok in pomaga zlasti bolnim družinam.

d) Nove skrbi štajerskih kmetovalcev. V zadnjih dneh so bili v mariborski okolici zopet ugotovljeni primeri parkljevke in slinavke. Mariborski magistrat je zato prepovedal živinske in svinjske sejme v Mariboru. — Vinogradniki tožijo, da se je pojavila uš San José in da je že napravila po vinogradih veliko škodo. Prebivalstvo prosi bansko upravo za pomoč.

d) Nova Trboveljska elektrarna je bila prikličena na Deželne elektrarne, katerim bo oddajala svojo odvišni tok. Trboveljska elektrarna ima kapaciteto 21.000 kilovatov ter je druga največja električna centrala v Sloveniji. Na prvem mestu je Falska elektrarna.

d) Železnica bo 1. decembra zvišala dobavo premoga pri državnem rudniku v Ve-

lenju od dosedanjih 300 na 600 ton mesečno. To je za velenjske brezposelne rudarje izredne važnosti, ker bodo spet dobili možnost zaslužka.

d) Stoletnica stare romarske cerkve bo prihodnje leto pri Sv. Križu pri Belih vodah.

d) Nad 10.000 prijavljenih koles je v celjskem okraju.

d) Zelo primerno Miklavžev darilo za staro in mlado je naša »Družinska Pratik« s podobo sv. Družine. Vsebinska novega letnika 1940 je posebno bogata, poučna in zabavna in nudi vsakomur nekaj, kar ga posebno zanima. Krasi jo 16 strani krasnih slik v bakrotisku. Opozarjamo tudi na razpis nagradne uganke, s katero so združena lepa knjižna darila. Zahtevajte povsod samo našo »Družinsko Pratik«.

d) Savinjski hmelj je najboljši v Evropi. Najvišje cene, plačane zadnji čas za kilogram najboljšega hmelja raznega izvoza, iz prve roke, so bile naslednje: jugoslovanska (savinjski) 62 din, Nemčija (Zatec) 61 din, Če-

ško-moravska (Zatec) 53 din, Amerika (Oregon) 37 din, Belgija (Popringbre) 29 din.

d) Novo smučarsko skakalnico gradi mariborska športna podzveza v Ribnici na Pohorju.

d) Sezonski delavci se vračajo. Iz Murske Sobote poročajo: Prvi transport prekmurskih delavcev iz Nemčije je prišel oni torek po-

V današnji številki Domoljuba je tudi priloga, ki govori o komunizmu, največjem sovražniku človeške družbe. — Preberite to prilogo — shranite jo in širite njene misli tudi med tiste, ki niso naročniki naših listov.

noči na soboško postajo. Kljub nenavadni uri je pričakovalo prvi letošnji večji transport lepo število občinstva, posebno pa svojcev došlih delavcev, ki so prišli od daleč z vozovi po svoje drage. Delavci so glasno izražali svoje veselje, da so spet v domovini. Hvalili so vzorno organizacijo sprejema v Mariboru, kjer jih je posebno presenetila pozornost naših izseljenskih oblasti, ki so delavcem preskrbele kosilo. Zveza poljedelskih delavcev v Murski Soboti je prejela od sezonskih delavcev iz Nemčije celo kopico pism z najrazličnejšimi predlogi in vprašanji glede zamenjave denarja in drugih težav. Delavci, ki so se oni torek vrnili, so se ravnali točno po navodilih in zato niso imeli nobenih sitnosti. Denarja so poslali domov vsi skoraj po 400 mark, za drugo pa so kupili pisalne stroje, harmonike in bicikle, za katere so jim dali na razpolago cel vagon. — Iz pism se zrcali želja naših sezonskih delavcev za skorajšen povratek v domovino. Transporti bodo odslej prihajali v kratkih presledkih do srede decembra.

d) Za naše sezonske delavce. V kratkem se bodo začeli v velikem številu vračati naši sezonski delavci iz Nemčije in Francije. Poskrbljeno je sedaj, da bodo delavci pri vstopu v našo državo dobili toplo hrano. Mariborska mestna občina deli v Mariboru vračajočim se izseljencem topel prigrizek. Za posebne stroške je dalo ministrstvo za socialno politiko 30.000 din obmejnemu izseljenskemu komisariatu v Mariboru, 50.000 din izseljenskemu nadzorniku v Ljubljani, po 10.000 din pa iz-

Za našo severno mejo

Pod geslom »Trdna meja — varna domovina« je v nedeljo priredila Slovenska straža s sodelovanjem Slovenske dijaške zveze in Fantovskih odsekov nabiralno akcijo, katere izkupiček naj bi služil za božičnico revnim slovenskih otrokom na severni meji. Po mestih, kjer so gimnazije, je organizirala nabiranje po ulicah Slovenska dijaška zveza po deželi pa Fantovski odseki. V Ljubljani se je prijavila za nabiranje armada 600 dijakov in dijakinj, ki so se v nedeljo že zgodaj zjutraj podali s 300 nabiralniki na ljubljanske ulice in ceste. Z lepim, vljudnim in nevsiljivim nastopom so imeli mladi nabiralci in nabiralke pri ljubljanskem občinstvu lep uspeh. Skoraj nikdo ni odrekel dinarja in že v zgodnjih dopoldanskih urah so bili redki ljudje na ulicah, ki bi ne imeli v gumbnici pripete

značke. Čeprav je bilo značk pripravljenih 15 tisoč, so vendar pošle in nabiralci so si pomagali z listki s pečatom Slovenske straže. Kakor hitro je bil nabiralnik poln, sta nabiralca — za vsak nabiralnik sta bila po dva — odhitela v pisarno Slovenske straže, kjer so ga izpraznili, nakar sta šla nabiralca ponovno na ulice.

Uspeh nabiralne akcije je bil nepričakovano lep. Samo v Ljubljani se je nakapljalo v nabiralnike okrog 20.000 din, v Mariboru okrog 8.000, v Celju pa okrog 5.000 din. Podatki o nabranih dinarjih na deželi še niso znani. V splošnem je treba reči za Ljubljano, da se je prav lepo odzvala klicu Slovenske straže, kajti opaziti je bilo, da so kupovali značke ljudje vseh političnih in svetovnonazornih prepričanj.

Velik požar v Slovenski krajini

Oni večer je izbruhnil v obmejnih Žitkovičih blizu Dobrovnik v lendavskem okraju nevaren požar, ki bi kmalu uničil vso vas. Žitkovič ležijo komaj dober kilometer od madžarske meje. V spodnjem delu vasi so v strnji skupini hiše posestnikov madžarske narodnosti, drugi del vasi pa so zgradili primorski naseljenci. Požar je nastal po nesrečnem naključju. Neki cigan je hodil s svetilko po hlevu in zažgal slamo v kotu. Dotični ponedeljek zvečer je divjal nad Prekmurjem silen vihar, kakršnega že davno ni bilo. Veter je raznesel plamen na slamnate strehe sosedov, tako da je bilo naenkrat v plamenih 8 hiš in gospodarstev posloplj.

V nočni uri je nastalo v vasi silno razburjenje. Ljudje so vreli iz hiš na pol goli in tarnali okrog pogorišča. Spričo silnega vetra je ogenj takoj prodrl v spodnje prostore bornih, s slamo kritih hiš, da so si ljudje komaj rešili golo življenje. Nekateri so imeli še toliko časa in poguma, da so iztrgali pla-

menom nekaj obleke. Prva skrb jim je bila, da rešijo živino iz izevov, kar se jim je povečini tudi posrečilo. Niso pa mogli spraviti iz svinjakov prašičev, ki so se že debelili in čakali na zakol. Zgorelo je 14 svinj, poleg tega pa še vse kokoši, race in gosi.

Gasilci okoliških gasilskih čet niso mogli nič rešiti. Potok je bil izsušen, v vodnjakih pa tudi ni bilo dosti vode. Pomagali so pri reševanju in omejitvi požara. Kljub vestranskemu trudu in naporu je ognjeni plamen nadaljeval svoje uničujoče delo in se ustavil šele tedaj, ko mu je zmanjkalo netiva. Beda pogorelecev je vsega pomilovanja vredna, saj jim je pogorelo prav vse imetje. Vsi pridelki so bili uničeni v ognju, tako da so se pred zimo s številnimi družinami znašli na cesti brez strehe in brez vsega. Ogenj se je s krvavoročim svitom odražal na nebu in je bil viden daleč okrog po Slov. krajini. Škoda je ogromna in ljudje so potrebni pomoči.

seljskima nadzornikoma na Rakeku in na Jesenicah. Putnik menja na meji sezonskim delavcem nemške marke po 13.30 din. — Osrednji urad za posredovanje dela je dovolil Borzi dela v Mariboru izdajo 1500 objav za 75 odstotni popust na železnicah najrevnejšim izseljencem.

d) Obsojen, ker je pobiral za cerkev. V vasi Selo zidajo novo cerkev. Za zidanje nove cerkve pa je vedno potrebno dosti žrtvovati, posebno v denarju. Zato si navadno ljudje pomagajo s prostovoljnimi prispevki. Tako so tudi verniki zgoraj omenjene župnije dobili od oblasti dovoljenje, da lahko pobirajo prispevke. To pa je prišlo na uho tudi Aleksandru Janutu. Naredil je nabiralno polo, ponaredil podpise, pobiral prostovoljne prispevke in jih odvajal v lastni žep. To dobičkanosno in ne preveč težko delo pa ni trajalo dolgo. Zagovarjali se je moral pred okrožnim sodiščem, ki mu je dalo za nagrado en mesec in 15 dni strogega zapore ter 120 dinarjev denarne kazni.

d) Redni letni občni zbor Okrajne kmetске zveze v Celju je bilo ono nedeljo. Na zborovanju se je posebno poudarila potreba tečajev, na katerih bi se kmetaki sinovi usposabljali za zdravljenje živine. Današnja draginja je prizadela tudi kmetško ljudstvo. S podražljivjo kmetških pridelkov in živil kmet ni prav nič pridobil, ker so ** istočasno podražili tudi vsi industrijski izdelki, katere potrebuje kmet. Osrednjo kmetško zvezo je zastopal tajnik Bantan iz Ljubljane, ki je poudarjal važnost poživite organizacije Kmet. zveze v celjskem okraju, poročal o akciji za odškodnino vojaške uprave za živino v času orožnih vaj in o brezplačnem zdravljenju te živine.

d) Iz Slovenske krajine. V tej deželi delajo letos miši veliko škodo. Zdaj je pokončavanje miši težavno, ker imajo dovolj hrane. — Ko je tihotapil je bil na meji ustreljen 16 letni Franc Horvat iz Būdinec. — Po lendavski fari prodajajo slovensko in madžarsko sv. pismo, ki blati katoliško Cerkev. Proč z njima! — Osem hiš je uničil požar v Žitkovičih. — 21. novembra je zapadel sneg. — Na šoli v Pincah je nujno potrebna še ena učna

podlegel. Pokopali so ga 24. t. m. v Smartnem p. Smarno goro.

d) Ko je vozil teljo iz gozda. V ponedeljek 20. novembra je vozil posestnik Janca Kozine iz Sv. Primoža pri Sevnici steljo iz gozda domov. Ker je bila pot precej strma in viseča, se je voz nagnil in pokopal pod seboj komaj 27 letnega gospodarja in očeta dveh otrok. Na obupne klice njegove žene so prihiteli sosedje in dvignili iz pod voza nesrečnega, ki jim je že v rokah izdihnil.

Kaj sem videl v Belgradu

Ko sem si prvokrat ogledal prostore Belgrajske medicinske fakultete, se mi je storilo inako, ob misli na ljubljansko revščino. — Fakulteta stoji v posebni medicinski četrti. Obsega 8 institutov in 13 klinik, ki dobivajo vsako leto nova poslopja. Letos so dogradili veliko kliniko za otroške bolezni, na kateri bo predaval Slovenec prof. dr. Ambrožič. Obenem pa so letos začeli graditi institut za raziskovanje raka in novo ginekološko kliniko. Prostori, v katerih so nameščeni instituti in klinike, so lepi po zunanem videzu, bogati na opremljenosti in v ugodnih zdravstvenih razmerah, ki odgovarjajo potrebam in tečnemu delu študentov. Vendar se zdi, da bodo tudi v Belgradu prostori postali kmalu premajhni. Kajti naval na medicinsko fakulteto je vedno večji (mogoče zaradi »nevarnih tasov«?). Letos se je v prvi semester vpisalo 600 novincev. Fakultetno vodstvo se je zmošlo pred težkim problemom, kje dobiti potrebnih sredstev in prostorov, da bo lahko dala fakulteta študentom isto izobrazbo kakor prejšnja leta, ko se je običajno vpisalo 100 do 200 študentov. Če bo ta »plima« na medicinsko in tudi na tehnično fakulteto trajala dalj časa, bosta filozofija in jus kmalu čisto obubožala.

moč. — Vinska letina v lendavskem okraju je po kakovosti boljša od lanske, po količini pa do 40 odstotkov manjša.

d) Velik požar je bil pri Sv. Kungoti na Dravskem polju. Vsa gospodarska poslopja so pogorela posestnikoma Ivanu Zumru in Lovrencu Kiseljaku.

n Dvigalo ga je stisnilo. V sredo, 22. t. m. ob 9 dop. so pripeljali ljubljanski reševalci v bolnišnico les. pomočnika Ježeta Keriča, ki je bil zaposlen pri gradbenem podjetju Furlan na Ruski cesti v Ljubljani in je stanoval v Smartnem pod Smarno goro. Imel je oprava pri dvigalu. Nesreča pa je hotela, da ga je dvigalo močno stisnilo in je pri tem dobil hude notranje poškodbe, katerim je

Delo Vinarske zadruge v Ptuj

Ko se je v začetku letošnjega leta ustanovila v Ptuj »Vinarska zadruga«, ki je osredotočila svoj delokrog predvsem na naše Haloze, ni nihče pričakoval, da bo baš ta velevažna gospodarska ustanova na tako plodonosen in odločilen način posegla v gospodarsko življenje slovenskih Haloz. Nujna potreba po takšni ustanovi v našem Ptuj je narekovala našim gospodarskim činiteljem da so se z vso silo zavzeli za ustanovitev zadruge, ki more po malo več ko polletnem obstoju pokazati že mnogo uspehov in koristi ki jih nudi našim vinogradnikom.

Vinarska zadruga je uredila v Ptuj kleti bivše »Vinarije« poleg dominikanske vojašnice, kjer ima sedaj svojo osrednjo klet. Včasih lahko vidimo dolge vrste vozov, s katerimi dovažajo vinogradniki svoj pridelek iz Haloz. Poudariti namreč moramo, da kupuje in toči zadruga samo haloška vina, ker hoče na ta način pomagati socialno najsišbejšemu sloju vinogradnikov v Sloveniji, t. j. našim Haložanom. Pozivamo ustanove in vinogradnike, da se obračajo predvsem na »Vinarsko zadrugo« v Ptuj, ki bo lahko samo na ta način podprla našega Haložana — malega vinogradnika. Letošnje leto se je govorilo, da bodo cene vinu padle zelo pod lanske letošnje. Po intervenciji Vinarske zadruge

pa so se vse cene zadržale na lanski višini in so se še bolj učvrstile. Ko bo zadruga razširila svoj delokrog in se oskrbela z najmodernejšimi pripravami, bo še lahko mnogo bolj odločilnejše posegla v gospodarske razmere Ptuja in Haloz. Kakor so izjavili merodajni činitelji Zadruge našem dopisniku, bo ona z vsemi silami delala in se borila za to, da ustreže vsem gospodarskim krogom, predvsem našemu vinogradniku in kmetu, poleg tega pa tudi našim gostilničarjem, katerim lahko postreže z najboljšimi kvalitetami. V svoji zalogi ima namreč mešana in najboljša sortirana vina iz slovenskih Haloz, ki lahko konkurirajo vsem dalmatinskim in drugim vinom. Tudi vinarske razstave bo prirejela zadruga po raznih slovenskih gospodarskih središčih, da pokaže na ta način izvrstno kvaliteto naših slovenskih vin, ki jih prideluje vinogradnik v naših lepih, a mnogokrat zelo zapostavljenih slovenskih Haložah. Ko bo v Ptuj urejen še prvi vinarski muzej v Jugoslaviji, bosta ti dve velevažni ustanovi gotovo na največji in najplodovonnejši način pripomogli k večjemu zanimanju za naš domači pridelek, da se ne bo čutil naš vinogradnik zapostavljen in brezmočen napram tuji konkurenci.

RAZGLED PO SVETU

Boj za nafto

V Bukarešto je prišel na čelu desetčlanske delegacije vodja gospodarskega oddelka nemškega zun. ministrstva dr. Clodius, da se pogaja z romunsko vlado o večjih romunskih dobavah, njihovem plačilu ter prevozu. Zlasti pa želi Nemčija, da poveča Romunija svoje petrolejske dobave. Romanija pa pravi, da ji je to nemogoče, ker sta velike količine petroleja kupile Anglija in Francija in tudi vse blago takoj plačale v gotovini. Pa tudi v kliničnem prometu z Nemčijo so nastale težave,

ker so začele tvrdke iz drugih držav močno konkurirati nemškemu blagu. Ta konkurenca je tem nevarnejša, ker se Romuni pritožujejo, da se kakovost nemškega blaga zelo slabša. Romuni nadalje izjavljajo, da je tudi izvoz nafte v Nemčijo veliko bolj težaven. Skozi rusko ozemlje železniški promet še ni urejen. Za prevoz po Donavi pa manjka petrolejskih ladij in vlačilcev. A tudi železniških cistern za prevoz skozi Madžarsko manjka.

KATOLIŠKA CERKEV

s Legija Marijina. V anglosaških deželah imajo katoliško zvezo, ki jo imenujejo Marijina legija. Ustanovljena je bila pred 17 leti v Dublinu za moške in ženske. Namen te zveze je, da pomaga duhovnikom v dušnem pastirstvu. Je torej nekaj podobnega kot Katol. akcija; vsaj pomožno feto KA bi jo mogli imenovati. Članom in članicam te legije se je prav mnogokrat že posrečilo, da so površne in mlačne katoličane zopet vpeljali v versko življenje, ali da so blodeče spreobrnili. Marijina legija ima svoje podružne zveze zlasti v Ameriki, Indiji in pa Avstraliji ter razvija blagodejno pomoč predvsem v razsežnih in raztresenih župnijah, kjer manjka duhovnikov. V Avstraliji ima legija celo lastne domove.

DROBNE NOVICE

25.000 Nemcev se je doslej izselilo iz Latvijske.

Sovjetska Rusija je začela zbirati čete na perzijski meji.

Indijski odbor je zopet proglašil neposlušnost proti Angliji.

Nemške vojaške strokovnjake so poklicali — iz Turčije.

Spalne vagon tretjega razreda je uvedla italijanska železniška uprava.

Angleške javne mnenje zahteva, da se na bojišču že enkrat doseže kak dejanski uspeh.

Erzovlak je zadel v neki drugi vlak pri Spandau v Nemčiji.

50.000 oseb se saprli na Češkem, piše angleško časopisje.

Italijanska vlada je raspisala natečaj za dobro nadomestilo za kavo.

Grčija je uvedla davek na izredne dobičke grških trgovskih ladij.

Novo romunsko vlado je sestavil Tatarescu.

36 sodobnih bombnikov je Anglija poslala Romuniji.

750.000 ton starega železa je kupila Anglija v Ameriki.

Dva vlaka sta trčila na postaji v Ilir. Bistrici na progi St. Peter—Reka; 20 ranjenih.

Preste donavske pristanišče v slovaški Bratislavi zahtevajo — Sovjetii!

Bivši nemški cesar pripravlja štiri aeroplane za beg iz Holandije.

6 milijonov funtov (1320 milijonov dinarjev) velja vsak dan vojna Anglijo.

Angleška blokada bo nazadnje zrušila nemško vlado, piše angleški delavski list »Daily Herald«.

13.000 delavcev so zadnje čase vsled pomanjkanja surovin in naročil odpustili iz Batovih podjetij na Češkem.

2.143 milijonov ljudi je bilo konec leta 1938 na vsem svetu.

Hitler se je te dni posvetoval v Berlinu s 120 generali in višjimi častniki.

19 ruskih bombnikov je priletelo na Estonko; vihar je poškodoval 16 strojev.

Sedež poljske vlade v Franciji je sedaj v Angersu.

Nova Tatarescova romunsko vlada baje pomeni približanje Romunije k Angliji in Franciji.

Kralj Jurij je podpisal uredbo, da zasežejo angleške vojne sile vse nemško izvozno blago, kjerkoli ga srečajo.

Nemška mina je hudo poškodovala 10.000 tonsko angleško križarko »Belfaa«.

43 človeških žrtev je zahteval potres v osrednji Turčiji.

Vsak vojak lahko v Nemčiji postane častnik, ako se odlikuje na bojnem polju.

1250 letal na mesec izdelajo že sedaj v Ameriki.

V Angliji je sedaj 62.000, nemških, 12.000 avstrijskih, 8000 poljskih in 8000 čeških političnih beguncev.

Zakaj h Križanemu?

Pod zaglavjem »Boga nazaj na univerzot prinaša »Straža v viharju« lep uvodnik, v katerem podarja, da je nemogoče obnoviti mir na svetu, ako v državno občestvo ne vrnemo Boga. S posebnim ozirom na ljubljansko vseučilišče, kjer zlasti levičarskega brezboštva žalbog ne manjka, pa pravi:

Kar najbolj nujno potrebujemo, je dar znanosti, ki ga podeli Sv. Duh sam, in ki vodi človeka po pravi poti spoznavanja in raziskovanja! Nazaj h tistemu Sv. Duhu, ki je oblikoval božjo ustanovo Cerkev na zemlji, edino in edinstveno pravstvenostno silo, ki bo svet rešila. Nazaj h Križanemu, ki je dejal o sebi, da je Pot in Resnica. Zato pa pričakujemo in želimo, da izkaže naše vseučilišče Bogu pravo čast in pravo mesto in da slovesno ustoliči križ na naši univerzi kot podobno in poročstvo naše skupne omike in boljše bodočnosti.

Vsem cenjenim naročnikom sporočamo, da so položnice, ki so bile priložene v mesecu oktobru, namenjene za leto 1940.

Pogled na bojišča

V preteklem tednu so poročila z bojišč zelo pestra in pričajo o naraščajoči živahnosti.

Medtem ko na suhem ni bilo nobenih bojov, razen malih topovskih dvobojev iz utrdbe v utrdbo, je letalstvo razvijalo veliko delavnost na obeh straneh. Letala obeh taborov so letala druga nad drugega ozemljem. Bomb niso metala. Toda razvili so se med njimi boji, ki so na obeh straneh zahtevali veliko žrtev. Tako so Francozi poročali, da so v teku dveh dni na svoji fronti sestrelili 17 letal, medtem ko Nemci poročajo, da so jih sestrelili 9. Tudi Angleži so nad svojim ozemljem sestrelili troje bombnikov.

Vojna na morju pa je pretekli teden imela svoj črni teden. Na morjih je nastopilo novo nemško orožje, namreč plavajoče nemške mine, ki jih polagajo v morje letala s pomočjo majhnih padal. Te mine so manjše, so lažje, se spuščajo v globine do 15 m pod površino, vsebujejo strahovite eksplozivne snovi in so magnetične, tako da jih vsaka železna ladja pritegne k sebi in s tem povzroči svojo nesrečo. Nemci so teh min natrosili mnogo ob angleški obali, tamkaj, kjer je največji pomorski promet. Zato je bilo tudi veliko žrtev. V preteklem tednu je bilo na ta način uničenih angleških in nevtralnih ladij

za nekoliko nad 100.000 ton. Med njimi je bila tudi največja jugoslovanska tovorna ladja »Carica Milica«, ki jo je takšna mina razdejala in potopila. Poleg tega so Angleži od take mine izgubili še eno torpedovko. Žrtve nevtraleev so bile hujše od angleških.

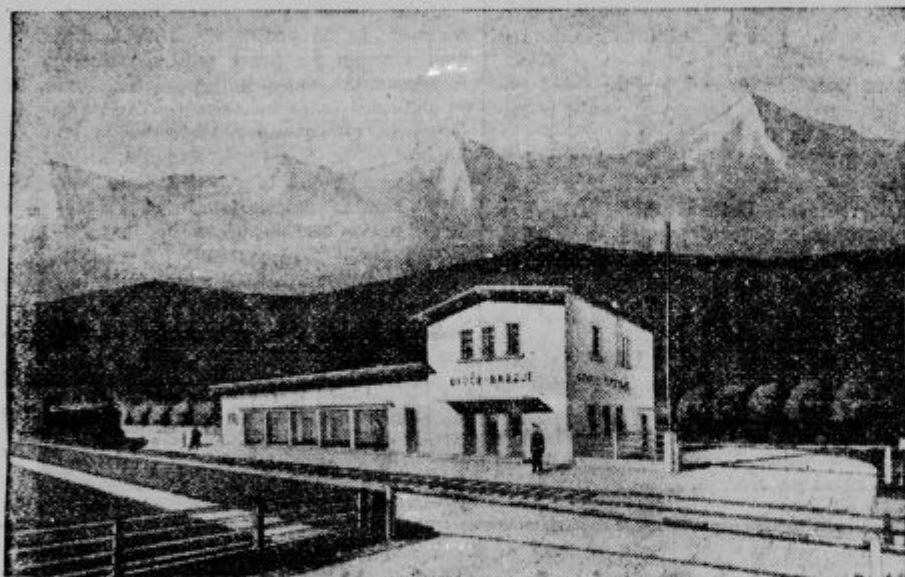
Anglijo je to novo nemško orožje — ki ga mednarodni zakoni prepovedujejo kot nečloveškega — presenetilo, in še nima protiorožja proti tem minam. Da pa bi se branila, je odredila silno zaostritev blokade Nemčije. Doslej je Anglija zasegla samo nemški uvoz na morju. Od sedaj naprej bo zaseženo tudi vse blago, ki ga Nemčija izvažja. Istočasno pa bo Anglija tudi pri nevtralnih državah s primestnimi sredstvi tako pritisnila, da bodo tudi tiste države, ki imajo z Nemčijo suhe meje, Nemčiji čim manj prodajale in od nje čim manj kupile. Anglija hoče na ta način popolnoma stisniti obroč okoli Nemčije ter jo tako prisiliti, da se ukloni. Pomorska vojna bo postala s tem mnogo hujša. Tudi Nemčija označuje, da se bo branila z vsemi sredstvi in da bo nadaljevala borbo z minami ter da bo pritekala na nevtralne države, naj prekineta vsake trgovske zveze z Anglijo. V preteklem tednu je Nemčija izgubila spet tri podmornice, če smemo verjeti francoskim in angleškim poročilom.

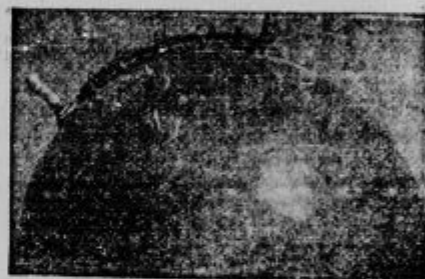
General Dekaneva in minister dr. Miha Krek odpirata avtomobilsko cesto Subotica—Belgrad.

Egiptovska kraljica Farida, ki je najmlajša kraljica na svetu, s svojo hčerjo, princezino Ferial, ki je 17. nov. l. l. praznovala svoj prvi rojstni dan.

Novo postajno poslopje je v Otočah (Brezje) v surovem stanju dograjeno.

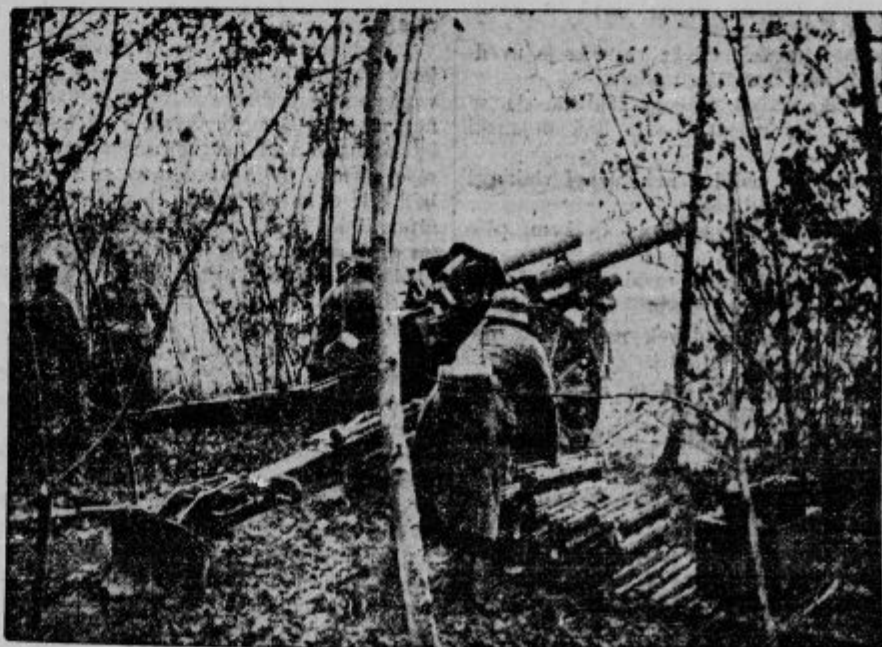

Glava mine, ki so jo potegnili na suho.

V zadnjem tednu so izgubili Angleži 11 ladij s 25.000 tonami, nevtalci pa 6 ladij s 27.000 tonami.

Novi predsednik Poljske general Sikorsky, ki prebiva v Parizu.

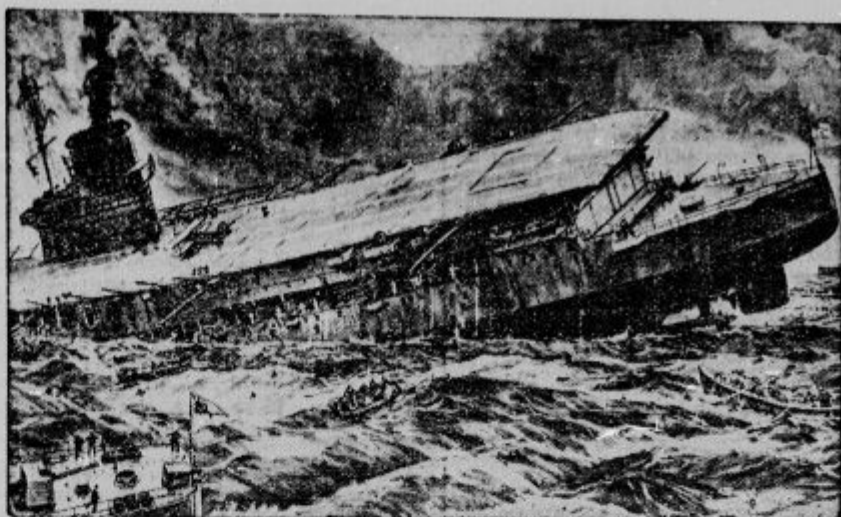
Nemški lahki top pred Siegfriedovo obrambno črto.

Nemških ujetnikov za enkrat Anglija ne bo pošiljala na svoje trgovske ladje, da bi tem odvrnila Nemce od napadov.

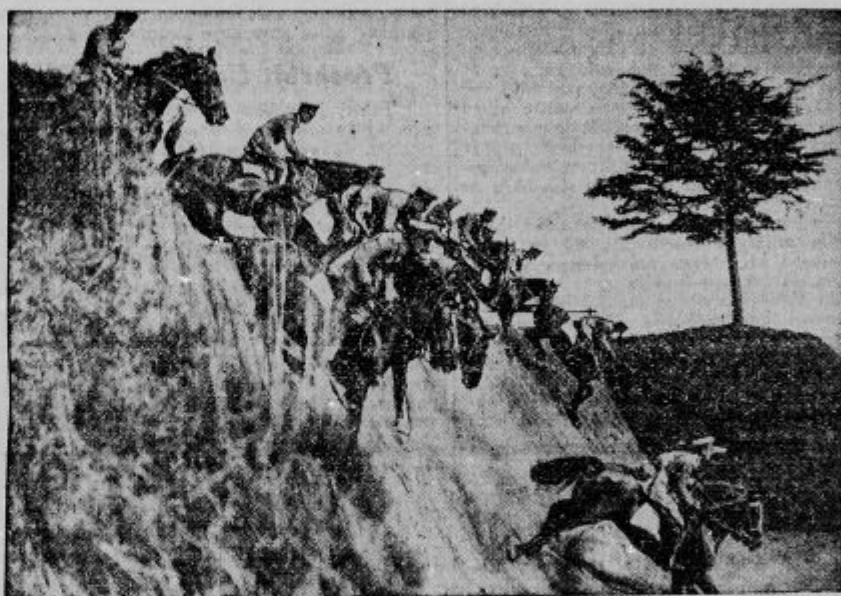
Mina je eksplodirala.

Pogostni prizori iz današnjih dni: Ladja se potaplja.

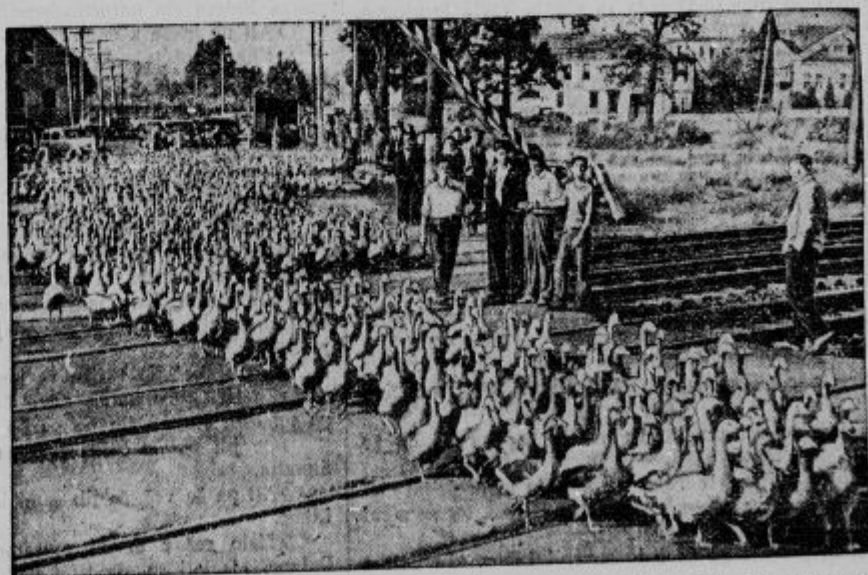
Svicarski vojaki v visokih, zasneženih gorah na straži.

Italijanski konjeniki na vajah.

Takšna tišina vlada v londonskem pristanišču.

Gosi na 750 milj dolgem potovanju v Ameriki. - Zenejo jih na farmo, kjer jih bodo izpitali.

bolj poredne s primernimi darovi obdaroval. Zato pridite vsi na Miklavžev večer v Ljudski dom.

St. Jurij pod Kumom. Še en mesec in leta 1939 bo konec. Vsi naročniki katoliških listov ostanimo tudi prihodnje leto zvesti našim stari prijateljem. Skrbimo pa vsi, da se bo število naročnikov še povečalo. Za slučaj požara stanovanjske hiše smo zavarovani s samo naročitvijo »Domoljuba« za 1000 din. V preteklem letu je prešla požarno nagrado Weithauser (Jožefa). Vedimo, da je za nas kmečke ljudi najboljši časopis »Domoljub«, ki nam prinaša toliko zanimivih novic.

Sneberje-Zadobrova. V nedeljo 26. novembra se je na odru v Pevskem domu uprizorila v režiji tov. Cerkvica Ivana krasna drama iz Kristusovih časov »Ben-Hur«. Vse priznanje gre režiserju in igralcem. Le tako naprej za procvit naše prosvetne kulture. Dvorana je bila nabito polna ter vstopnice vse do zadnjega razprodane. Na splošno željo občinstva se bo drama v nedeljo 3. decembra ponovila ob pol 4 popoldne. Vabimo vse, da se te lepe drame udeležite, ker se potem ne bo več ponavljala.

Kranjski okraj. Te dni je bila priključena nova vodovodna cev Preddvor—Kranj na kranjski rezervor. Sicer bi se moralo to zgoditi že sredi avgusta, toda nepredvidene težkoče na terenu so povzročile zakasnitev. Kljub temu, da mesto Kranj letos ni trpelo hudega pomanjkanja vode zaradi direktne priključitve vasi Senčur na tupaljski rezervor, kateri odcep je bil napravljen letos spomladi in vodi čez Olshevek ter Luže, nas vendar veseli, da je vprašanje preskrbe vode v Kranju pri dosedanjem naraščanju prebivalstva za dolgo dobo rešeno in so končno odpravljene vse nevarnosti, ki so bile s tem v zvezi. Načrte je izdelala banska uprava po projektih, ki jih je izdelal higienski zavod. Velika zahvala gre gradbenemu inženirju dr. Krecku in banu dr. Natlačenu, ki sta uvidela veliko potrebo kranjskega okraja. Ves vodovod Preddvor—Brdo—Kranj je veljal skupaj 3.052.300 din. Za stroške vodovoda prispevajo država, banovina in občine. K znesku, ki odpade na občine, pa prispevajo: kranjska občina 78%, ostalo pa občine Preddvor, Senčur in Predoslje. Pomlad pa bo dala zadnji del vodovoda, ki ga bodo še zgradili, in to je Kranj—Stara Loka, ki bo stal po proračunu okoli tri milij. din. Zgraditev tega vodovoda spada poleg moderne ceste med največja dela v kranjskem

ZZD za zvišanje plač

Kljub vsem poizkusom s strani oblasti, da se prepreči porast druginje, cena življenjskih potrebščin raste z dneva v dan. Najbolj občuten je porast pri tistih stvareh, ki so za življenje najbolj potrebne in katere mora imeti tudi najbolj slabo plačani delavec.

Plače delavcev pa tudi nameščencev so bile že v normalnih razmerah šestokrat tako nizke, da si delavec ni mogel kupiti z njimi prav ničesar drugega kakor samo najnujnejše za prehrano in obleko. Z nekaj dinarji na dan so morali delavci prehraniti sebe, številne družine, kupovati obleko in plačevati stanarino. Nobenih prihrankov ni bilo mogoče ustvariti.

Z dvigom cen življenjskih potrebščin je to delavstvo tako zelo prizadeto, da si ne more nabavljati niti najnujnejšega za življenje in je pahnjeno v skrajno bedo. S težkimi skrbmi gleda zato delavec, zlasti družinski oče, v teh kritičnih časih v bodočnost in upravičeno zahteva, da se mu njegova plača zviša. Če raste druginja, mora rasti vsaj soraz-

merno tudi delavčeva plača. Upravičeno bi se zato pritoževal delavec, če bi ostala javnost z njim ne čutila in če ne bi vse storila, da se prepreči rastoča beda in pomanjkanje v delavskih vrstah. Zlasti pa je brezdvomno dolžnost organizacij, ki delavstvo vodijo, in pa Delavske zbornice kot predstavnice delavskega stanu, da započne akcijo za zvišanje delavskih plač, ki morajo ustrezati rastoči druginji.

Zveza združenih delavcev kot nositeljica stanovskega delavskega gibanja in Delavska zbornica kot predstavnica delavskega stanu se tega prav dobro zavedata in sta zato vsaka zase pokrenili potrebno akcijo za izboljšanje delojemalskih prejemkov. Poslali sta kr. bankski upravi predlog, da naj ta skliče takoj anketno delodajalcev in delojemalcev ter naj s svojim vplivom doseže, da bodo vse panoge delavske zaposlitve dosegle splošno povišanje plač sorazmerno s povišanjem rastoče druginje.

okraju. — Gradbena delavnost tudi v pozni jeseni na cesti še ni prenehala. Savski most v Kranju je popolnoma dograjen. Te dni bo izročena prometa betonirana cesta Naklo—Kranj. Sredi decembra pa ostala cesta Labore—Medvode.

Kranj. V okolici Kranja se je v neki vasi vrškila svatba. Kot je to že stara navada, so prišli pogledat na svatbo moške in fantje iz okolice. Iz nepojasnjenega vzroka je ženinov stric s cepinom udaril 18 letnega samskega delavca, da je moral iskati zdravniške pomoči pri zdravniku. Oče napadenega pa je ženinovemu stricu prizadejal več poškodb s cepinom, tako da so slednjega morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico. Bojeviti stric je priznal, da je napadel 18 letnega samskega delavca, izgovarja pa se s tem, da mu je napadeni pobil šipe na novi

hiši. Neki drugi posestnikov sin pa je prijavil, da ga je omenjeni 18 letni na isti svatbi ranil z nožem v nogo. Tako je nastal čudno zamotan pretep, ki bo imel še odmev na sodišču.

Gor. Logatec. Letina je bila prav dobra. Malo je oviral dež delo, pa je zopet prišlo lepo vreme. Pot je zopet posula z gramozom. Čebele so precej nabrale za prezimek. V cerkvi je bil dobro obiskan misijon. Strugo potoka so vojaki izčistili, katera že ni bila, kot pomnimo, da bo zopet redni tek, posebno za perice.

Sv. Vid nad Cerknico. Zalostno so zapeli zvonovi, ko je dne 14. novembra umrl po dolgi bolezni posestnik Janez Zalar iz vasi Kranjčec. Bil je zaveden krščanski mož in skrbni oče devetih otrok, od katerih so 3 v Ameriki. Pred enim letom je pa odšla še hčerka Franciška z družino v Kanado. Najstarejša hčerka Marija

ment. Dve uri je trajalo, preden se je usedlo 80 odstotkov prahu. Ostanek je še 6 dni plaval v zraku. V navadnih bivaljih, pisarnah itd pa se prav seveda nikoli ne more uleteti, ker ga dvigajo vedno znova. Stražni so bili izsledki preiskave pljuč ljudi, ki so se nudili nekaj časa v nepredobro zračenih prostorih. Sele z odstranjevanjem prahu s pomočjo električnega sesalnika so dosegli boljše rezultate. Nadaljnje preiskave so pokazale, da je bilo največ prahu in škodljivih bakterij v dvigalnih veleblagovnicah, kjer je dobra ventilacija skoraj nemogoča. Po kavarnah in gostilnah, v kolikor so bile opremljene z ventilacijskimi napravami, pa je bil zrak še razmeroma dober.

Prah sestoji iz dveh tretjin do treh četrtin iz drobcev kamena, delcev peska in blata. Ostanek so konjsko blato, lasje, delci rastlin, cvetnega prahu, vlaken, mrtvih in živih mikroorganizmov.

Ako imaš mastne lasce, izperi jih v topli vodi, kateri prideni šajino ali krompirjevo boraksa.

>O, to pa bo moral urediti župan!< je rekel Vidmar.

>In hiralnico! Zdaj gredo reveži od hiše do hiše. To ni prav! Hiralnico!< je rekel Likar.

>In za šolo bo treba skrbeti!< je rekel Smodin. >Ali naj bodo naši otroci buteljni, vaši pa ne? Župan bo moral reči glavarju, naj okrajni šolski svet sezida šolo. Nadzorniku da je rekel že župnik, zdaj pa ni glasu in ne nič!

>Solole!< je rekel Polanc. >Zasluzijo jo. Če bo dala država drva, drugo malo stane. Kaj pa stane tisto po-metanje!<

>O, šole pa ne!< je dejal Grm. >Odkar zna moj fant pisati, noče biti doma. In je res v ajdovski predilnici. Vsakega vinarja bo škoda za šolo!< je čiknil predse. >In ališal sem tudi za hiralnico. Ali je je treba? Kjer pusti človek svoje moči in zdravje, tam naj ostane, ne pa domov in od hiše do hiše! Če bodo povsod hiralnice, ne bo treba spremeniti paragrafa. Kjer si delal, tam umri! Taka naj bo postava in njen paragraf! Zdaj pa ga kar pripeljejo, če ne pride sam. Če bi samo njega: pa pripeljejo s Salzburga žensko, ki ne zna jezika, pa pride iz Trsta in zna samo laško. Župan naj se ubija. In ona? Pri ljudeh ne mara ješprenja, ker je vajena drugega. Če ne daš, ti lahko zažge! Kaj pa je, če jo zaprejo? Pod streho je, ti si pa brez nje in škodo imaš. Takšne ljudi bi morali postreliti, da, postreliti, če ti zažge!< je dejal.

>Kako pa, kako pa!< je pritrdil Benko.

>Saj so ljudje!< je dejal Polanc ter pogledal po sobi.

>Do smrti, do smrti so ljudje!< je rekel Likar.

>Tako se le ne sme! Če zažge, ne brez vzroka. Iz rokava vzroka ne bo stresel. V hiralnici bi to sovraštvo izginilo. In šolo! Če fant ne uboga in gre rajši v tovarno!< (Sko-

raj bi se bil zarekel in dejal, naj ga oče s šibo). Zato si je prižgal viržinko. >Če gre, bi ga moral kdo pregovoriti! Naj to zahteva njegova punca!<

>Če pa je v tovarnici je čiknil Grm, da se je rjava slina na dolgo pocedila po podu.

>O, potem pa vem, toda temu ni kriva šola!< se je zasmejal Polanc. >In potem bomo napisali!<

>In boš letel k Ruparju vprašat, če smeš?< se je jezil Benko. >Še to vprašaj, če ni proti veri?<

>Pusti no!< se je jezil Vidmar ter ga potiskal v stran, >Lahko zapišemo!<

>Torej, je povzdignil glas Polanc. >Torej: nam daste podžupana, bajtarji dobe drva, občina štirne in hiralnico, na Otlco pa šolo; tudi na organista bomo morali misliti. Ali naj nam Jurij drgne večno?<

>In še nekaj!< se je oglašil Smodin.

>Še kozo!< se je zagnal Benko proti njemu.

>eBnko. Zasluziš, da te postavim pred vrata!< je vzkrikel Vidmar. >Tih!<

>Bajtarjem pašo zastoj v srenji. Večino imate tam in lahko dovolite!< je rekel Smodin.

>To bo vrag!< se je popraskal Vidmar, >to bo vrag!<

>Mislim, da je to v redu!< je dejal Polanc.

>To bo vrag, to bo vrag!< se je krčil Vidmar. >Saj je je še deležnikom premalo!<

Naš kmet in naš jezik

O slovenskem kmetu in slovenskem jeziku je govoril te dni pri Prosvetni zvezi v Ljubljani pisatelj Finžgar in je povedal tudi to-le:

Slovensci imamo sedem temeljnih kmet-skih narečij (gorenjsko, dolensko, rovtarsko, štajersko, koroško, kraševsko in prekmursko), vseh inačic v narečju pa je 46.

Pri nas je v začetku naše književnosti pisal vsakdo v svojem narečju, tudi Prešeren, ki je pisal v breznjskem in ki nam je ustvaril pravi knjižni jezik. Vsi prvi možje so prisluhnilo govoric našega kmeta, naše vasi. Iz tega se je rodila njihova lepota. Knjižni jezik je nastal počasi iz vseh kmetskih narečij. Vse se je stekalo v eno samo veliko, silno reko. Seveda je naš jezik od Prešerna sem silno napredoval. Vzemimo v roko samo nekatere lepe prevode, pa bomo slišali, kako naš jezik ubrano zveni.

Toda ne samo besedni zaklad, ampak tudi slog je pri našem kmetu, v naši vasi doma. Moč našega jezika je v glagolu, ne v samostalniku. To nam najbolj kaže naša narodna pesem. Glagole je treba prav rabiti.

Za slog je treba tudi brati naše pregovore. Tu je naša stara filozofija, tu je duša naroda. Obračajmo se h krajevnim imenom, n. pr. goličav, travnikov, voda in pustimo zemljepisne spakredanke, ki nimajo s pristnostjo nobenega opravka. Vsaka skupina, ki govori jezik, še ni narod. Ljudstvo postane narod kadar ima knjige, slovarje, revije, časopise. Jezik moramo ljubiti, ga hraniti č-

nec dr. Koca, ki nam je razložil zunanjo in notranjo politiko. G. bivši poslanec je poslušal naše želje in se bo potrudil da jih izvede. — Občni zbor Prosvetnega društva bo v nedeljo 3. decembra. Vabimo!

Tarnišče. Minuli teden je v naših trgovinah zmanjkalo petroleja. Dobil se je le v eni trgovini in to samo en deciliter za 1 dinar. Čudimo se, kako to. »Domoljub« je postal pri nas, odkar ga je ljudstvo dobilo v roke, silno priljubljen, kar seveda ni čudno, saj nudi toliko vsega koristnega kakor noben drug list. Naročite ga lahko pri g. organistu.

Bogojina. Fantovski odsek pripravlja lepo akademijo na praznik Brezmadžne, 8. decembra. V naših gozdovih še sedaj ob koncu novembra rastejo užitne gobe. Kaj takega ne pomnijo niti stari ljudje.

Št. Andraž pri Velenju. Četudi smo bili s poljskim delom zlasti sedaj v jeseni jako preobloženi, se je vendar v zadnjih dneh precej ugnalo. Ljudje si pripravljajo samo še steljo za živino in pa drva. Pa sta v teh dneh zopet oživela Gora Oljka ter Ševški hrib, kjer pridni grabljači grabijo listje za živino, da bo pozimi na toplem in suhem. Kdor pa je bil bolj pridn in se je s steljo oskrbel, ta se je lotil poslednjega opravila v jeseni: napravljanja drv. Marsikje v bukovih gozdovih že poje sekira svojo značilno pesem, ki napoveduje že skorajšnjo zimo. Pa tudi sadjarji so pohiteli z zadnjim jesenskim delom, z beljenjem sadnega drevja. Dasi je zajec že meseca septembra marsikje drevje oglodal, pa sedaj v zadnjih tednih še ni bilo opaziti kake škode. Mnogi sadjarji bodo še sadili, dokler bo vreme dopuščalo.

Galičija pri Celju. Naša narodna šola je v zadnjem času izgubila kar dve učni moči, tako da poučuje sedaj 140 otrok samo en učitelj. Vprašanje je, kakšna bo mladina brez potrebne šolske izobrazbe? — Rudnik v Socki namerava za nekaj mesecev ustaviti obrat. Spet bodo udarjeni naši delavci, kar ne bodo imeli čez zimo zaslužka. V dolgih zimskih večerih pridno prebiramo knjige, katere si izposodimo v knjižnici kat. prosv. društva; knjižnica je odprta

stega ter odvreči vso navlako. Žal, da tega ne delamo. Za to more skrbeti šola, dom, mi vsi, ki ta jezik govorimo. Ne poznamo že skoraj več treh dinarjev, ampak tri komade dinarjev, namesto da bi se sešli se sestanemo, gradimo vse od kraja: hišo, cesto in čevlje, razstav ni več, ampak se vršijo ter nešteto drugih stvari. Vseh teh spak duh našega jezika ne pozna.

K narodu spadajo šoge, narodne pesmi, noša, obredi itd. Vse to ima dušo in obraz tistega naroda, ki je to ustvaril in gojil ter v tem in s tem živel. Mi smo seveda moderni in smo iz Bleda naredili sračje gnezdo, kjer še poštene slovenske krčme ni, čeprav imamo v naših kmečkih domovih toliko lepega, s čemer bi ohranili svoj obraz, pa bi bili vseeno moderni.

Vseh teh lepot se je treba zavedati. Če temu ni tako, so krive tudi šole, zlasti njihov sistem. Za svoj jezik se moramo boriti vsi. Kar je naše, pred tem naj se preneha vsako strankarstvo. Knjige, ki škodijo našemu narodu in našem jeziku, ne sme nihče kupiti.

Država je nekaj velikega, naša dolžnost je, da jo spoštujemo. Naša država je bogata, je grunt, ki je morda včasih slabo obdelan. Kdor kuje iz tega grunta sam svoje koristi, je zapravljivec, ta naj odgovarja in dokaže pravico do tega, kar ima. Vsi smo bratje, z istimi pravicami in dolžnostmi. Podbratov pa ne poznamo. Kdor gleda, kam bi krenil in pod čigav plašč bi se skril, je na krivih potih! Na svojem ostanemo, tam odkoder smo dobili vse!

vsako nedeljo in praznik po večernicah. — Dramatsko življenje je v zadnjem času spet oživelo. Prvo igrano v tej sezoni bomo igrali dramo: »Prisega o polnočie, na katero že sedaj opozarjamo. — »Domoljubovec« nagrade so vzbudile pri nas veliko pozornost. Oglasilo se je že več novih naročnikov.

Ljubčana — Šmiklavž pri Celju. Predzadnjo nedeljo nas je obiskal g. senator Mihelčič iz Celja. Ogledal si je gradnjo nove ceste Ljubčana — Bezovica. V Šmiklavžu je imel nato sestanek, ki ga je obiskalo lepo število volilcev. — Vrše se predpriprave za razširjenje omrežja Kranjskih deželnih elektrarn. Tako se naše vasi vsestransko modernizirajo, in tudi industrija naglo narašča, tovarna Sodin se izredno razvija. Z dovršitvijo nove ceste se bo razvila tudi lesna industrija oz. trgovina, ki je zaenkrat bolj omejena.

Iz celjskega okraja. V soboto 2. decembra bo na igrišču v Sv. Juriju pri Celju plemenski sejem za sivopšenično pasmo. To je običajni jesenski plemenski sejem, ki je bil radi slinavke preložen od novembra na december. — Predzadnjo nedeljo se je vršil v Celju okrajni občni zbor Kmečke zveze. Občnega zbora se je udeležil tudi senator g. Mihelčič. G. senatorja so

Zakaj sovraštvo do dahovnikov in krščanov?

Boljševizem in komunizem sta togotna na krščanstvo do iztrebljenja. Zakaj neki?

Samo zato, ker učil vero v Boga in življenje po desetih božjih zapovedih. Zato, ker učil: ne ubijaj! Živi čisto, spoštuj tujo lastnino, ne laži, ne obrekuj, ne prisegaj po krivem, bodi zvest v zakonu! Zato in samo zato, ker učil, da smo odgovorni za svoja dejanja, da je sodba po smrti, zato, samo zato, ker zahteva, da krotimo svoje strasti in poželenje.

zborovalci prosili, da skuša pospešiti uzakonitev hmeljarskega zakona. Opaža se, da spričo dobre cene letošnjemu hmelju, se kar široko orje in pripravljajo za nove nasade. S tem pa se je bati, da bo nastopila spet hiperproduksijska kriza, kot je bila pred dobrimi desetimi leti. — V četrtek, 14. decembra se bo vršil v Celju celodnevni poslovni tečaj za tajnike krajevnih kmečkih zvez. Mlade fantje, ki bi imeli zanimanje, je prijaviti krajevni odbor, ki jih bo poslal na tečaj.

Celjski okraj. V preteklem tednu sta se vršila v našem okraju dva živinska sejma in sicer v Sv. Juriju pri Celju in v Teharjih. Na oba sejma je bil prigon živine bolj slab, zato tudi nisimo opazili živahne kupčije. Cena volom je bila največ 6 din za kg. dočim je za drugovrstne in plemenske vole cena mnogo nižja.

Trbovlje. Z novim proračunom bo ustanovila Delavska zbornica v Trbovljah dopisništvo. Dvakrat na teden bodo uradni dnevi za rudarske revirje Hrastnik, Zagorje in Trbovlje. Tu bodo lahko delavci dobili pojasnila, vlagali pritožbe in drugo. Pred dnevi je bila priključena povečana električna kalorična centrala trboveljskega rudnika na omrežje Kranjskih deželnih elektrarn. Slavnosti se je udeležil bar dr. Marko Natlačen in številni drugi odličniki. Blagosloviševne obrede je opravil zastopnik trboveljskega župnika duh. svetnik g. Mirko Rataj. Trboveljska premogokopna družba že pripravlja načrte, po katerih bo odstranila iz stare elektrarne stare kotle, ki so na uro lahko prekuhali 30 ton vode in bo namesto njih dala postaviti dva nova kotla, ki bosta vsak na uro spremenila 110 ton vode v paro. Eden takih kotlov bo postavljen že prihodnje leto. Z dokončano modernizacijo elektrarne bo imel trboveljski rudnik največjo kalorično centralo v državi.

Štore. Za zboljšanje občinske ceste Štore — Sv. Lovrene — Svetina — Celje in za izravnavo klanecv te ceste je bila pred dnevi komisija zastopnikov teharske občine in celjskega okrajnega cestnega odbora. Komisije so se udeležili senator g. Alojzij Mihelčič kot predsednik okr. cestnega odbora, g. Rebov Martin iz Čreta, župan Dimc iz Teharja in g. Burnik iz Štor. Za popravilo ceste bo prispevala občina, predvsem pa okrajni cestni odbor in banovina. Zboljšane ceste, zlasti pa izravnava klanecv na tej cesti, je res nujno potrebno. Zeleti bi bila, da bi se dela kmalu pričela.

Dobrua. Za pred kratkim smo poročali o prepotrebni regulaciji našega potoka Dobruša. Za regulacijo je bilo odobrenih 80.000 din. Potrebno bi bilo, da se z delom čim prej prične in se zaposli številne brezposelne. Na drugi strani pa bi bil potok, ki ob vsakem večjem deževju poplavi najboljše njive, že do spomladi reguliran.

Male Braslovče. V zadnji številki smo poročali o roparskem napadu pri Prisanovih, kjer sta dva razbojnika vdrila v hišo in napadla ženske. Po obširnih orožniških preiskavah trdijo, da je izvršil ta roparski napad Haze z nekimi maskiranim pomočnikom.

Galičija pri Celju. Naša župnija šteje okrog 350 hišnih števil. Katoliških časopisov imamo v fari nekaj nad 400, tako da pride na vsako hišo več kot en časopis. Zastavo nosi pri nas »Slovenski gospodar«, takoj krepko za njim koraka naš »Domoljub«. Bolj premožni imajo »Slovenec« in »Slov. domc«. Tudi strokovnih listov je precej. Gospodarji imajo »Čebelarja«, »Orščak« in »Sadjarja in vrtnarja«, žene »Kmečko ženo«, fantje »Kres«, dekleta pa »Vigred«. Raven tega je še cela vrsta nabožnih listov, kakor »Bogoljub«, »Nedelja« in »Glasnik«. Iz tega vidimo, da nismo pri nas zadnji med bralci verskega čtiva, če pomislimo, da je v fari liberalnega časopisja le 30 izvodov. Napeli pa bomo še vsi sile, da bodo še te male številke popolnoma izginile. Število naročnikov »Domoljuba« se je v enem letu rekordno zvišalo. Tu pa tudi naš »Domoljub« lep list in prinaša tudi iz naših krajev važnejše novice.

Studenec pri Sevnici. Minuli ponedeljek je odšel v večnost Jan. Kozinc od Sv. Primoža. Od doma je odšel zdrav, a domov so ga prinesli mrtvega. V gozdu je nagrabil steljo in jo položil domov. Med vožnjo se je prevrnil voz in ga pokopal pod se. Ko so ga izvlekli izpod voza, je bil že mrtel. Bil je star 27 let. Zapušča ženo in dva nepreskrbljena otroka. Naj mu sveti večna luč, ostalim pa naše iskreno sožalje!

Ko bi vsaj enkrat pisal

Mnogo naših sinov in hčera se potika po svetu in imajo pretrgano vsako zvezo s svojim domom. Ravno v zadnji (47.) številki »Domoljuba« smo brali o enem takem izgubljenem sinu. Da bi bil ta edini! Pa ni. In niso samo sinovi, so med njimi tudi možje, očetje, da tudi hčere... Zakaj ne pišejo?

Morda je bil vzrok izselitve kak majhen družinski prepir. Ali je vredno zaradi njega »mulo kuhati«, kakor se glasi narodov izraz za tako dejanje. Fant zaradi družinskih razmer ni dobil grunta, in sedaj na leta trajajoča jeza in zamera! Med možem in ženo je prišlo do lahkega trenja, in radi tega naj trpi vsa družina. Očeta ima in ga nima. Morda je temu molčanju kakšna »skrivnost« iz mladostnih let, kakšen boj ali pretep, kakšen pregrešek s sosedovo Micko, sam ljubi Bog v nebesih naj ve in ugane, zakaj nekateri naši tam daleč za morjem žive in se za svoj dom niti s kapljico črnila ne pobrigajo. Saj pravim, da ni veliko takih, so pa vendar in žalostno je, da so.

Morebiti je med njimi tudi nekaj takih, ki ne znajo ne brati in ne pisati. Pa jih ne bo dosti. Te naj bi si vzela naša sedanja šolska mladina za resno stvarilo, kakšen siromak je človek, ki mu šola ne diši in se ji pod raznimi pretvezami le odteguje in ostaja doma ali

pa se potepa po hostah. Pa tudi očetje in matere, ki govore svojim domačim, da za kmeta že dosti znajo, če le par let v šolo pogledajo, potem je pa glavno delo, delo, delo...

Ne zna še vsak vsega potrebnega, če se zna le podpisati. Saj vemo, kako so še otroci ki v šolo hodijo, nerodni, če je treba le eno drobno pisemce sestaviti. Kar ne gre jim beseda izpod peresa.

Predstavite si pred oči prizor tistega dne, ko pride pismo iz daljne Amerike, iz Francije, morebiti tudi iz Azije ali pa celo iz črne Afrike in ko doma pismo pogledajo in že iz črk spoznajo, kakšna pisava je in kdo je tisti, ki tako piše, pa izpregovore besedo: »Ata je pisal!« Ali pa: »Francelj, Miha, Jaka je pisal!« Pa se obrazi polni veselja razpogtegnjejo v vesel smeh. Vsak misli, da izza tistega pisma gleda cel ata, gledata brat ali sestra, gledata svin ali hči, gleda kdorkoli domačih. In to ne samo danes, na izseljensko nedeljo, ampak vsak božič, vsako veliko noč, vsak god, in še in še... Vsako pismo iz tujine je praznik za vso hišo, kakor je tudi vsako pismo iz domačega kraja, pa naj ga piše oče ali mama, prijatelj ali brat, vsako tako pismo je kakor zapovedan praznik za one tam v daljnji tujini, kjer se slovenska beseda ne bere in ne sliši vsak dan...

Če kdo namerava naročiti »Domoljuba«, »Slovenca«, »Slovenski dom« in »Bogoljubca«, ga lahko naroči pri našem zastopniku na Studencu. Njemu tudi lahko plačate naročnino.

Z Vranskega. Vranski orožniki so imeli pred dnevi prav težko delo. Iz zaporov našega sodišča je pobegnil 20 letni Nemec Matija, katelega so orožniki zasledovali in ga hoteli aretirati. Nemec se je postavil po robu in so ga morali s silo ukleniti. Ko so ga uklenili, se je vrigel na zemljo in zatrjeval, da se da rajši ubiti kot da bi šel v zapor. Orožniki so morali misliti že na voz, da bi ga odpeljali, pa se je Nemec umiril in odšel z njimi.

Nova cerkev pri Celju. V Socki v graščini je bil sestanek zaradi napeljevanja elektrike. Sestanka se je udeležil tudi senator g. Alojzij Mihelčič. Občina je imenovala na svoji redni seji 19. novembra zaradi velikih zaslug v bla-

gor občine senatorja Franca Smodeja in Alojzija Mihelčiča za častna občana.

Sevnica ob Savi. Na praznik Zedinjenja bo pri nas odkritje spomenika blagopokojnemu kralju Alaksandru I. Za naš kraj bo 1. december še poseben praznik. Vse vabimo, da se udeležijo te slavnosti, brez razlike naziranj političnih in svetovnih, da se na ta dan vsi kot bratje in sestre združimo pred njegovim likom in si še enkrat objubimo, da bomo zvesti Jugoslaviji.

Celje. Mestni svet je na zadnji seji zvišal plače mestnim uslužbencem zaradi druginje. Povišek bo obremenil mestno blagajno za 360 tisoč dinarjev letno. — Darilo 200.000 din, ki ga je dal tovarnar Westen ob priliki poroke za reveže, bo mestna občina razdelila po njegovi želji med najbednejše družine z več otroki.

Frankolovo pri Celju. V nedeljo 26. nov. smo obhajali Frankolčani 20 letnico cerkvenega pevskega zbora, katerega prav agilno vodi ga. Cecilija Jakop. Že pri deseti sv. maši je pel na koru mešani zbor, da se je takoj poznalo, da je temu zboru priključen kader starih pevcev, ki so sodelovali že pri ustanovitvi pevskega društva pred 20. leti. Popoldne pa so spet skupno na domačem prosvetnem odru zelo lepo odigrali spevoigr »Mlada Breda« ter odpeli nekaj lepih slovenskih pesmi. Vso to pestro in zelo lepo uspelo prireditvev je obiskal sam g. senator Alojzij Mihelčič v družbi več gospodov iz Celja. Ob tej priliki je g. senator čestital pevskeemu zboru in spregovoril nekaj lepih besed o slovenski pesmi. — Na obnem zboru Hranilnice je bil izvoljen za predsednika g. Jože Goršek. Frankolčane bo morda zanimalo, da je dobila Zadruga na Frankolovem zagotovitilo,

da bo celjska bolnišnica, kateri dobavlja Zadruga dnevno 115 litrov mleka po din 1.60, do čim ga plačuje Zadruga po din 1.30, lahko plačevala dražje, ker je bilo na merodajnem mestu na banski upravi v Ljubljani zagotovljeno, da bo banovina dala nalog in obnem zvišala proračun celjski bolnišnici, da bo lahko dobila Zadruga za liter mleka 2 din, posestniki za bodo lahko prodajali mleko nekoliko dražje.

NAZNANILA

n Prosvetno društvo Brezovica pri Ljubljani. Vsa okoliška društva, ter vse one, ki se zadržajo nedeljo niso mogli udeležiti, vljudno vabimo na krasno rimsko igro »Dekle z biserici«, ki jo ponovi naše društvo v nedeljo 3. decembra ob 3 popoldne v Kat. domu.

Lepo knjižno nagrado do zneska 100 din si morete pridobiti že z malim izdatkom 5 din, ako kupite »Družinski Pratik« in se udeležite nagradne tekme, ki je razpisana v novem letniku te pratike. Dobite jo v vseh knjigarnah in bolj-ših trgovinah. Zahtevajte pa samo pratiko s podobo sv. Družine na načelni strani.

n Prosvetnim in drugim odrom se priporoča za predpust burka v treh dejanjih »Butalci«. Pošilja: Kušar Tone, Rateče 20, p. Škofja Loka.

n Duhovne vaje za može bodo v »Domu duh. vaj« v Ljubljani, Zrinjskega 9, letos še enkrat od 11. do 15. dec. 1939. Začetek 11. decembra zvečer ob 7. Prehrana 100 din. Može pridite točno, v obilnem številu. Naš čas zahteva pogumnih in res katoliških mož. — Vodstvo »doma«.

n Boštanj ob Savi. Salezijanski zavod na Radni bo priredil Miklavžev večer v nedeljo, dne 3. dec. ob 3 popoldne v Boštanju, na Radni pa 3. decembra ob 6. Izvaja dr. Gržinčičevo opereto v 3. dejanjih: »Miklavž prihaja«. Sodeluje nad 30 pevcev in zavodov orkester.

n Dol pri Ljubljani. Miklavžev večer bo priredil tudi letos Fantovski odsek v nedeljo, dne 3. decembra ob 6 zvečer v prosvetnem domu v Dolu. Pred prihodom Miklavža bomo uprizarili enodejansko veseligo: »Z letovščic«. Staršem sporočamo, da ne bomo imeli nabiralne akcije po vaseh, vsled česar sami preskrbite darila in jih prinesite v prosvetni dom. Ker se sv. Miklavž na obisk izredno pripravlja, vljudno vabimo!

RADIO LJUBLJANA

Četrtek, 30. nov.: 18 Radostni zvoki — 18.40 Sloveščina za Slovence — 19.50 Vzroki izseljevanja — 20 Koncert pev. zbora »Ljubljanski zvon«. — Petek, 1. dec.: 9.15 Šolska ura: Proslava narodnega praznika — 10 Prenos iz Ljubljanske stolnice — 17 Medved: Viljem Ostrovrhar, zgodov. igra — 19.50 Miklarjevi zbrani spisi. — Sobota, 2. dec.: 18 Za delopust igra Radij. orkester — 20 O zunanjih politiki. — Nedelja, 3. dec.: 10 Verski govori (škof dr. Greg. Rožman) — 10.15 Prenos cerkvene glasbe iz zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano — 17 Kmet. ura: Gospodarska navodila in tržna poročila — 18.50 Pevski zbor »Cankar« — 20 Izseljeniški večer. — Ponedeljek, 4. dec.: 18 Zdravstvo mladostne dobe — 18.40 Mesečni slovestveni pregled — 19.50 Več mantre — brez zamere. — Torek, 5. dec.: 11 Šolska ura: Kaj pa bo Miklavž prinesel — 16.30 Miklavževanje za otroke — 20 Miklavževi darovi prirede koncert. — Sreda, 6. dec.: 18.40 Kmet. izobražba in šola, II. del — 20 Prenos iz ljubljanske opere.

ALI SE ZELEZO LAHKO UŽIVA?

Da bi kos železa odgrizli ali železni prah kar z žlico jedli, to ne bi zaleglo. Vendar pa je tudi v špinaci železo, ki ga v taki obliki lahko uživamo. Pa še druge snovi so telesu potrebne, kakor n. pr. fosfor. Tudi ta ni v surovem stanju užiten, celo smrtinonevaren je. V obliki rastlin pa železo kakor tudi fosfor brez nadaljnega lahko uživamo. Rastline so pač naravna hrana, zato pa tudi vedno zdravješa od umetnih zdravil. Tako so od pamtveka tudi zelišča, če jih pravilno izberemo, zdravilna in krepična sredstva. Dovajajo nam namreč nove snovi in odvajajo obnem razkrojene strupene stvari iz telesa.

Planinka čaj Bahovec, sestavljen večinoma iz planinskih zdravilnih zelišč, je čistilno sredstvo prav posebne vrste. Tako delujejo sestavine Planinka čaja, ne da bi se njegova učinkovitost vsled navade zmanjšala. Dolgoletne izkušnje nam potrjujejo, da odstrani redno uživanje Planinka čaja zaprtje in slabo prebavo, ki imajo za posledico pomanjkanje teka, napetost telesa, hemeroide, kožne izpuščaje in glavobol. Dalje očisti Planinka čaj čreva in obvaruje na ta način pred vnetjem žolčnega in sečnega mehurja. Planinka čaj oblažuje želodčne bolečine in odstranjuje vetrove. Planinka čaj kot odlično domače sredstvo ne bi smelo manjkati v nobeni hiši in ga dobite v vsaki lekarni po 20 din in 12 din.

Zahtevajte naš novi knjižni oglas »Naša dobra knjiga«, ki vsebuje 178 skrbno izbranih kolekcij po izredno znižanih cenah!

Ne zamudite ugodne prilike za Miklavža in Božič, saj so naše kolekcije najcenejše in najplemenitejše darilo.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

